

Kivonat

a Bocskaikert Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2014. január 27-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

**Bocskaikert Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
10/2014. (I. 27.) KT. sz. határozata**

BOCSKAIKERTI HUMÁNSZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

SZAKMAI PROGRAM

I. A Bocskaikerti Humánszolgáltató Központ bemutatása

Előzmények

A települési önkormányzat a szociális törvényben meghatározott valamennyi kötelezően ellátandó feladatát biztosítja a településen, immár intézményes keretek között.

A Képviselő-testület 2004. november 1-jén hozta létre a Gondozási Központot, mely a házi segítségnyújtást, étkeztetést, tanyagondnoki szolgáltatást és a nappali ellátást foglalta magába.

2005. november 1-jén a Képviselő-testület a településen biztosított szolgáltatásokat egy intézménybe integrálva megalapította az Alapszolgáltatási Központot. Feladatai a szociális információs szolgáltatással, a családsegítéssel, valamint a gyermekjóléti szolgáltatással egészültek ki. Működésének kezdő időpontja 2006. május 1. A Képviselő-testület 2007. november 14. hatállyal megszüntette az Alapszolgáltatási Központot és létrehozta a Bocskaikerti Humánszolgáltató Központot, melynek feladatai közé a szociális alapszolgáltatásokon és gyermekjóléti szolgáltatáson kívül bekerült a területi védőnői ellátás.

Az ellátási terület bemutatása- Bocskaikert község helyzetelemzése

A településről röviden

Bocskaikert község az Észak- Alföldi Régió Hajdúhadházi Kistérségében található a Dél-Nyírség északi peremén Hajdú-Bihar megyében, Debrecentől 15 km-re. A település 1993-ig Hajdúhadház külterülete volt, mely igen lassú ütemben fejlődött. A rendszerváltás hatására merült fel a Hajdúhadháztól való leválás gondolata, mely az 1993-as népszavazás eredményeként valósult meg. 1993. október 15-én önálló községgé vált. Bocskaikerthez két külterületi lakott rész tartozik

(Monostordülő és Rákóczikert), mely zártkertként funkcionálnak. E két településrészen az összlakosság több, mint 16 %-a él állandó bejelentett lakosként, a ténylegesen ott lakók aránya azonban ennél sokkal magasabb. Míg a belterületen elsősorban a jó egzisztenciális háttérrel, biztos anyagi jövedelemmel rendelkező, magasan kvalifikált családok számára ad otthont, addig a külterületi részekre az olcsóbb telkek és lakások miatt főleg munkanélküli, nagycsaládos, jövedelem nélküli, egészségileg is problémás, a nagyvárosban egzisztenciát vesztett, szociálisan nehéz helyzetben került családok költöznek ki a könnyebb megélhetés reményében.

A térségre nagymértékben jellemző tartós munkanélküliség a komplex szociális problémák kialakulásának melegegya. A családok komplex problémáinak jelentős szerepe van a gyermekek és fiatalok tünehordozóvá válásában. A településen a 0-18 éves korú gyermekek lélekszáma 766 fő. A településen él minden 20. gyermek veszélyeztetett, 0,5 %-uk esetében védelembe vételre került sor. A településen 2011-ben rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 11 család részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a 2011. évben 277 gyermek után igényelték a rászoruló családok. A családok közel 15-16 %-ának a rendszeres, megfelelő minőségű étkezés saját erőből való megoldása is gondot jelent. A településen körülbelül 80 fogyatékos, vagy tartósan beteg ember él, lélekszámuk közelítőleg a teljes népesség 0,6 %-át teszi ki. A településen élő fogyatékosoknak és tartósan beteg embereknek, alig 5 %-a dolgozik. Az önmaguk ellátására részben képes, fennjáró fogyatékos, beteg emberek (beleértve a mentális- és szenvedélybetegségben szenvedő embereket is) és idősek esetében a közösségi tevékenységbe vonás a szociális izolációval szemben ható legfontosabb tényező, melyet klubjellegű nappali és más kötetlen közösségi tevékenységek biztosításával lehet elérni.

Az elmúlt 17 évben az ország egészéhez hasonlóan a település népessége is öregedett. A település népességének átlagos életkora 1960 óta 7-8 évvel, 39 évre emelkedett. Az egyedülálló idős emberek szociális és egészségügyi szempontból is kiemelten veszélyeztetettek, mivel nem támaszkodhatnak a családi környezet nyújtotta természetes támogató rendszerekre.

Infrastruktúra

Bocskaikert önállóvá válását követően látványos infrastrukturális fejlődés figyelhető meg. Bocskaikert belterülete és Rákóczikert külterületi része közüzemű ivóvízhálózattal rendelkezik.

A közüzemi szennyvízcsatorna-hálózata a belterületen kb. 95%-os, a külterületen még nem került kiépítésre.

1991-ben kezdődött a vezetékes gázhálózat építése a belterületen. Napjainkban a gázhálózatra való rácsatlakozás 96 %-os, az új házak építésével folyamatosnak mondható. A külterületen még nem került kiépítésre a gázszolgáltatás.

A telefonhálózat építésébe Bocskaikert 1990-ben kapcsolódott be. A belterületen teljes körű az ellátottság.

A lakosság szám folyamatos növekedésének hatására egyre inkább megnőtt az igény az alapellátási formák megszervezésére, valamint a község már meglévő adottságainak fejlesztésére. Az önállóvá válás után Bocskaikert rohamléptekben fejlődött. A korcsoportos megoszláson belül az óvoda és iskolás korosztályú gyermekek számának évről évre történő növekedése indokoltá tette a már meglévő óvoda bővítését, valamint az addig csak alsó tagozatos gyermekeket befogadó iskola helyett egy új, nyolc tantermes általános iskola megépítését, mely 1997 és 1998 években megtörtént. Az óvodai ellátás, valamint az alapfokú oktatás mellett ma már adott a társadalmi és egyházi élet, az alapfokú és speciális kereskedelem, a vendéglátás, szolgáltatás és a helyi közigazgatás helyszíne is.

Kiépült az egészségügyi alapellátás, a lakosság számára helyben elérhetővé vált a házi orvosi, fogorvosi, valamint a védőnői szolgáltatás.

Bocskai kert demográfiai helyzete

Lakosság szám alakulása, korösszetétele

A településen a lakosság szám évről évre növekvő tendenciát mutat. Az önállóvá válást követően 2000. évre háromszorosára nőtt a lélekszám. A növekedés, azóta is egyenletesnek mondható.

év	A település állandó lakosainak száma
1960	308
1970	406
1980	625
1990	993
2000	2175
2003	2613
2004	2713
2005	2766
2008	2984
2011	3129
2013	3142

A gyarapodás köszönhető egyrészt annak, hogy a születések száma magasabb a halálozások számától. A születés számon túl a település gyarapodását eredményezi a településre történő beköltözések magas aránya is. Debrecen város közelsége, a környező erdőség, a jó levegő, a település kertségi jellege vonzó a fiatal házaspárok, illetve a nagyváros zsúfoltságát, a lakótelepi bezártságot elhagyni szándékozó családok számára. Így a település lakásállománya a népesség számával együtt nő.

II. Általános rendelkezések

A Bocskai kert Humánszolgáltató Központ személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat, gyermekjóléti alapellátást és területi védőnői ellátást biztosító intézmény.

Az intézmény székhelye: 4241 Bocskai kert, Debreceni u. 85.

Az intézmény telephelye: 4241 Bocskai kert Vincellér u.20.

Fenntartó és irányító szerv: Bocskai kert Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

Az intézmény jogállása: Részben önálló jogi személyként működő önkormányzati költségvetési szerv.

Alaptevékenysége:

Személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások, gyermekjóléti alapellátás, családi napközi és területi védőnői szolgálat biztosítása.

a) személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatás keretében:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás (ellátható személyek száma: 18 fő)
- tanyagondnoki szolgáltatás (2 szolgálat)
- nappali ellátás - Idősek nappali ellátása (férőhelyek száma: 20 fő)
- családsegítés

b) gyermekjóléti alapellátás keretében:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- családi napközi

c) területi védőnői ellátás keretében:

- nővédelem
- várandós anyák gondozása
- gyermekágyas gondozása
- 0-6 éves korú gyermekek gondozása
- az óvodában a védőnői feladatok végzése,
- az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása
- családgondozás
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel

Bocskai kertben megállapodással, feladat ellátási szerződéssel ellátott szolgáltatások:

Az önkormányzat a szociálisan rászorulóknak részére a Hajdúhadházi Szociális Mikrotérségi Intézményfenntartó Társulással kötött megállapodás alapján a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (székhelye: 4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11.) intézményi kereti között biztosítja a következő alapellátási formát:

- támogató szolgálat
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A feladatellátás tartalmára vonatkozóan a Hajdúhadházi Gondozási Központ Szakmai Programjában, valamint a Kistérségi Megállapodásban foglaltak az irányadóak.

Az önkormányzat a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás és a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft között létrejövő feladat-ellátási szerződés alapján Bocskai kert községben a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft (székhelye: 4242 Hajdúhadház, Széchenyi u. 18/b) szolgáltató által biztosítja a következő alapellátási formákat:

- szenvedélybetegek közösségi ellátása
- utcai szociális munka
- szenvedélybetegek nappali ellátás
- fogyatékos személyek nappali ellátása

A feladatellátás tartalmára vonatkozóan a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulással kötött feladat-ellátási szerződés és a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft Szakmai Programjában foglaltak az irányadóak.

III. Az intézmény tevékenységének célja, alapelvei, feladata

Az alapszolgáltatások megszervezésével segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A gyermekjóléti szolgálat biztosításával célja továbbá, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi, és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez. A családi napközi megszervezésével a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A területi védőnői ellátás biztosításával gondozza a várandós anyákat, segítséget nyújt a gyermekágyas időszakban, gondozza a 0-6 éves korú gyermekeket, segít az anyaságra való felkészülésben, a lakosság számára célzott szűrővizsgálatokat szervez, a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozást végez, segíti a harmonikus szülő- gyermek kapcsolat kialakulását, a gyermek nevelését és a szocializációját.

Az intézmény tevékenységének alapelvei

- nyitottság
- önkéntesség és együttműködés
- a személyiségi jogok tiszteletben tartása
- egyenlőség
- komplexitás és holisztikus szemlélet

Kiemelt szakmai alapelvek

- A szolgáltatások minél szélesebb rétegek számára elérhetőek legyenek.
- A szolgáltató köteles fenntartani és továbbadni hivatásának értékszempléjét, etikáját, ismeretanyagát.
- A szolgáltató munkáját köteles legjobb szakmai tudása szerint, odaadóan, kitartóan és céltudatosan ellátni.
- Az esélyegyenlőség elvének jegyében tilos a gondozottakkal szembeni bármiféle fajra, nemre, bőrszínre, nemzet és politikai hovatartozásra, családi állapotra, fogyatékosagra, szexuális hajlamra, korra, vallásra vagy egyéb személyes jellemvonásra vonatkozó megkülönböztetés.
- A szolgáltató köteles pontos és mindenre kiterjedő információt nyújtani az ellátottaknak.
- Tisztelettel, tisztességesen, etikusan és udvariasan kell viselkedni az ellátottakkal és a munkatársaival.
- A szolgáltatónak az ellátottak adatait bizalmasan kell kezelnie és tilos a gondozás alatt szerzett információt jogosulatlanul kiadnia.
- Támogatni kell az ellátottak adekvát önérték érvényesítési törekvéseit.
- Törekedni kell a magas fokú szakmai tudásra és a korszerű ismeretek mindenkori elsajátítására.
- Törekedni kell a szakmai munkát segítő intézményekkel, szervezetekkel a minél jobb együttműködés kialakítására.

Értékek

- minőség, hatékonyság, hatásosság a szolgáltatásokban,
- szociális biztonság (ne forduljon elő, hogy a rászorult ellátás nélkül maradjon),

- ellátott közeli, egyénre szóló ellátások,
- relatív biztonság (bármilyen „társadalmi kockázat” bekövetkezésekor az egyén vagy a család életszínvonala, ne süllyedjen túlságosan nagyot),
- társadalmi integráció erősítése,
- a szolgáltatások hivatottak legyenek a szociális egyensúlyok megbomlásának korrekciójára.

Az intézmény feladat és hatásköre

- Egyes szociális alapszolgáltatások, a gyermekjóléti alapellátás feladatainak, valamint a területi védőnői ellátás feladatainak biztosítása a településen élő lakosság számára;
- tájékoztatást nyújt az ellátási területén élőknek a településen működő szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményekről és ellátásokról, valamint a területi védőnői ellátásokról;
- tanácsadás és szükség esetén közvetítés révén segítséget nyújt a szakosított ellátást nyújtó szolgáltatási formák igénybevételéhez;
- segíti a településen az önszervező és közösségi segítő csoportok szervezését és működését;
- javaslatot tesz a szociális alapellátások, gyermekjóléti alapellátások, területi védőnői ellátás fejlesztésére, új ellátási formák bevezetésére, valamint új gondozási módszerek alkalmazására.

A Humánszolgáltató Központ felelős

- az intézmény zavartalan működéséért;
- az ellátási területen felmerülő igények felderítéséért és lehetőség szerinti ellátásáért;
- az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő személyek szociális/mentális ellátásáért - tiszteletben tartva személyiségi jogait és az önkéntesség alapelvét;
- a jelzőrendszerben résztvevő más szakemberekkel való együttműködésért, figyelembe véve és tiszteletben tartva a kompetencia határokat.

IV. Az intézmény szakmai egységei

1. Étkeztetés

Az 1993. évi III. törvény 62. §-a és az 1/2000. SzCsM rendelet 20.-21 §-a előírásainak megfelelően a szociális alapszolgáltatás részét képezi.

1.1. Az ellátás célja, feladata

Az ellátás célja, hogy napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

1.2. Az ellátás szakmai tartalma

Ez az ellátási forma jelenleg a hét öt munkanapján biztosít ebédet az arra rászorulóknak. Az étkezés biztosítása a községben működő általános iskola főzőkonyhájáról történik. A lakosság ellátási igényeihez igazodva házhoz szállítják, vagy ételhordóban elviheti az ellátott vagy segítőtje.

1.3. Az ellátás igénybe vételének módja

Az ellátás igénybevétele önkéntes. Az ellátásért térítési díjat kell fizetni. Az önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint részt vesz a szociális rászorultság megállapításában,

Az ellátás elbírálása kérelem alapján történik. Az intézményi térítési díj összegét a fenntartó rendeletében határozza meg. Az ellátás biztosításáról a kérelem alapján az intézményvezető dönt. A személyi térítési díjat az intézményvezető állapítja meg. A személyi térítési díjat havonta utólag, minden hónap 10. napjáig kell befizetni az önkormányzat által kiállított számla alapján az intézmény számlaszámára.

Az alapszolgáltatást igénylő személy az ellátás kérelmezésekor írásban nyilatkozik arról, hogy igénybe vesz-e más szolgáltatónál, intézménynél valamilyen alapszolgáltatást. Nem kell nyilatkoznia a népkonyha, a családsegítés, az utcai szociális munka, a nappali melegező, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás igénybe vételéről.

1.4. A szolgáltatást igénybevevők jogainak védelme

- az ügyfél szociális helyzetére, egészségi állapotára tekintettel a szolgáltatás által biztosított teljes körű ellátására, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján a szolgáltatás igénybe vételére jogosult. Az alapszolgáltatásban részesülő számára az igénybe vett ellátáshoz kapcsolódó, általános és speciális jogokat is biztosítani kell,
- a szolgáltatás során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott neme, vallása, nemzeti és etnikai hovatartozása, politikai, vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya, vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési, vagy egyéb helyzete miatt,
- a szociális szolgáltatás biztosítása során az egyenlő bánásmód elvét kell biztosítani. Az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.
- az intézmény a biztosított szolgáltatásokat oly módon végzi, hogy különös figyelemmel van az ellátottak élethez, emberi méltóságához, testi épséghez, testi-lelki egészséghez való jogra,

- az ügyfelet személyes adataink védelme, valamint magánéletével kapcsolatos információkat titokvédelem illeti meg. Az ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személy férhet hozzá.

Titoktartási kötelezettség terheli az intézmény dolgozóit a kliens és hozzátartozói egészségi állapotával, családi, vagyoni és egyéb körülményeivel kapcsolatban tudomására jutott adat, tény vonatkozásában időbeli korlátozás nélkül. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha ez alól az érintett cselekvőképes kliens felmentést adott, vagy ha jogszabály adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

2. Házi segítségnyújtás

2.1. A házi segítségnyújtás célja

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében valósítja meg az ellátott fizikai, egészségügyi, szociális állapotához igazodva.

2.2. Az ellátandó célcsoport jellemzői

Azokról gondoskodik, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.

Indokolt esetben, a házi segítségnyújtásban az is részesíthető, aki tartására köteles és képes hozzátartozójával él együtt egy háztartásban.

2.3. A házi segítségnyújtás feladata

A házi segítségnyújtást végző gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- a) saját környezetében,
- b) életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- c) meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

2.4. A házi segítségnyújtás szakmai tartalma, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

- a) az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- b) az orvos előírása szerinti alapvető gondozási, ápolási feladatok ellátása,
- c) közreműködés a személyi és lakókörnyezeti higiéne megtartásában,
- d) közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében,
- e) segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásában,
- f) segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében, a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- g) részvétel az egyéni és csoportos szabadidős, foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében,
- h) az ellátást igénybe vevő segítése a számukra szükséges szociális ellátásokhoz való hozzájutásban,
- i) az előgondozást végző személlyel való együttműködés,
- j) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

A házi segítségnyújtást végző gondozó a gondozást tervszerűen, az ellátott általános egészségi, mentális, fizikai állapotát komplexen figyelembe véve végzi, törekszik annak javítására, fenntartására. A gondozási terv elkészítéséről a gondozást végző személy, az abban meghatározott feladatok teljesítésének biztosításáról a szolgáltatás szakmai vezetője gondoskodik. A házi segítségnyújtás során a gondozó rendszeresen látogatja az ellátottakat, melynek gyakorisága az

ellátott gondozási szükségletéhez (egészségügyi állapotához, körülményeihez, igényeihez) és a házi orvos javaslatához igazodik.

A házi segítségnyújtást igénylőnek a szolgáltatás gyakoriságára vonatkozó igényét az Szt. 63. § (7) bekezdésének keretei között kell figyelembe venni. Ha a szolgáltatást igénybe vevő nem igényli a gondozási szükséglet vizsgálatáról kiállított igazolás szerinti napi óraszámnak megfelelő időtartamú házi segítségnyújtást, a szolgáltatást az általa igényelt időtartamban kell nyújtani. A szolgáltatást igénybe vevő személy a gondozási szükséglet vizsgálatáról kiállított igazolás szerinti, vagy az általa igényelt, annál alacsonyabb napi óraszámnak megfelelő időtartamú házi segítségnyújtást hetente – a hét egy vagy több napjára – összevontan is igénybe veheti.

2.5. Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevétele önkéntes, az ellátott kérelmére történik.

Az ellátásért térítési díjat kell fizetni, amit a Képviselő testület a helyi rendeletben szabályoz. Az intézményvezető szóban vagy írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt vagy törvényes képviselőjét az igény nyilvántartásba vételéről. Az intézményvezető az igénybe vevővel megállapodást köt és tájékoztatást nyújt a házirend tartalmáról.

A gondozást végző személy szükség esetén felveszi a kapcsolatot

- a) az igénybe vevő szociális ellátását biztosító intézménnyel, a szolgáltatást biztosító személlyel,
- b) az igénybe vevő lakóhelye szerint illetékes szociális hatáskört gyakorló szervvel a segítyezésre, a közgyógyellátásra, a gyógyszerterápiára vonatkozó adatok beszerzése végett,
- c) az igénybe vevő házi orvosával, kezelőorvosával az egészségi állapotra, illetve a korábbi gyógykezelésre vonatkozó adatok megismerése céljából,
- d) a lakóhely szerint illetékes gyámhivatallal a cselekvőképességre vonatkozó adatok megismerése végett,
- e) az ellátást igénybe vevő törvényes képviselőjével, illetve legközelebbi hozzátartozóival.

Az alapszolgáltatást igénylő személy az ellátás kérelmezésekor írásban nyilatkozik arról, hogy igénybe vesz-e más szolgáltatónál, intézménynél valamilyen alapszolgáltatást. Nem kell nyilatkozni a népkonyha, a családsegítés, az utcai szociális munka, a nappali melegedő, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás igénybevételéről.

A kérelem előterjesztésekor mellékelni kell a 9/1999. SZCSM Rendelet melléklete szerinti orvosi igazolást és jövedelemnyilatkozatot. Ha a fenntartó döntése alapján nem kell térítési díjat fizetni a jövedelemnyilatkozat.

2.6. Más intézményekkel való együttműködés módja

A házi gondozó a házi segítségnyújtás során együttműködik az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást nyújtó intézményekkel. Rendszeresen egyeztet az ellátást igénybe vevő házi orvosával.

2.7. A szolgáltatás személyi feltételei

A szolgáltatást 2 fő szociális gondozó végzi..

2.8. Az ellátottak jogai és kötelezettségei

- Az ellátott jogosult a számára egyéniesített formában megadott teljes körű tájékoztatásra:
  - joga van tájékoztatást kérni és kapni a szolgálat által nyújtott szolgáltatások jellemzőiről, azok elérhetőségéről és az igénybevétel rendjéről, valamint az ellátottakat megillető jogokról és azok érvényesítéséről,
  - továbbá jogosult megismerni a róla készült dokumentációban szereplő adatokat.
- Az ellátottnak joga van arra, hogy az ellátásában részt vevő személyek az ellátásuk során tudomásukra jutott egészségügyi és személyes adatait csak az arra jogosulttal közöljék, és azokat bizalmasan kezeljék.
- Joga van arról nyilatkozni, hogy kiket zár ki adatai részleges vagy teljes megismeréséből. (A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha ez alól a beteg felmentést adott vagy jogszabály az adat szolgáltatásának kötelezettségét írja elő.)
- Az ellátott alapvető joga, olyan ellátást kapni, mely figyelemmel van az alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, külön figyelemmel:
  - Az élethez, emberi méltósághoz,
  - A testi épséghez,
  - A testi-lelki egészséghez való jogra.
- Az ellátott jogosult az ellátással kapcsolatban a szolgáltatónál, az ellátottjogi képviselőnél, illetve a szolgálat székhelye szerint illetékes jegyzőnél panaszt tenni. Panasz esetén az ellátottak fordulhatnak:
  - Az intézményvezetőhöz: képviseli Ráczné Hamerszki Judit
  - A fenntartóhoz : képviseli: Szaniszló Tamás Jegyző
  - Az ellátottjogi képviselőhöz: Fülöpné Mezei Anikó
Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvány

Levélcím: 4025 Debrecen, Postakert u. 2. sz.

Tel: 06 20/489-9546, E-mail: mezei.aniko@freemail.hu

- Hajdú – Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 4025 Debrecen; Erzsébet u. 25.
- Az ellátott-jogi képviselő és a jegyző neve, elérhetősége és fogadóórája az intézményben jól látható helyen kerül kifüggesztésre.
- Az ellátott a szolgáltatás igénybevételekor köteles tiszteletben tartani a vonatkozó jogszabályokat és a szolgáltató működési rendjét.
- Az ellátott - amennyiben ezt egészségi, pszichés állapota lehetővé teszi - köteles az ellátásában közreműködőkkel képességei és ismeretei szerint együttműködni, tájékoztatni őket mindarról, amely a megfelelő gondozási terv elkészítéséhez és a beavatkozások elvégzéséhez szükséges.

2.9. Az ellátását végzők jogai és kötelezettségei

- Az intézmény munkatársának joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül - a hatályos jogszabályi keretek között - szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát;
- joga van megtagadni az ellátást,
  - ha az ellátott problémája nem a szolgálat kompetenciájába tartozik vagy az általa kért szolgáltatás jogszabályba, vagy szakmai szabályba ütközik,
  - az ellátotthoz fűződő személyes kapcsolata miatt,

- ha saját egészségügyi állapota vagy egyéb gátló körülmény következtében az ellátásra fizikailag alkalmatlan,
- ha az ellátott együttműködési kötelezettségét súlyosan megsérti,
- ha saját életét és testi épségét az ellátást igénybe vevő veszélyezteti.

Az intézmény munkatársa a gondozott ellátását csak akkor tagadhatja meg, ha

- ez az ellátott egészségi, pszichés állapotát károsan nem befolyásolja, és
- az ellátott ellátásáról más szakember bevonásával, esetátadás keretében gondoskodik.
- jogosult és köteles szakmai ismereteinek - a szakma mindenkori fejlődésével összhangban történő - folyamatos továbbfejlesztésére.

Az intézmény munkatársa köteles

- tevékenységét a hatályos jogszabályok és a szakmai szabályok szerint végezni,
- tiszteletben tartani az ellátott személyiségét, méltóságát, jogait és önrendelkezését,
- figyelembe venni egyéni igényeit és szükségleteit, aktuális állapotát, életkorát, képességeit és készségeit.

3. Nappali ellátás – Idősek klubja

A nappali ellátást nyújtó intézményekről az 1993. évi III. törvény 65 F. §. rendelkezik.

3.1. A nappali ellátás célja, feladata

Az Idősek nappali ellátása elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére (tisztálkodásra, mosásra), a társas kapcsolatokra. Tagjai közé tartoznak azok a nyugdíjasok, akik önmaguk ellátására részben képesek, illetve azok a 18. életévüket betöltött személyek is, akik az idősekhez hasonló ellátásra-gondozásra szorulnak és igénylik azt.

Az épület megközelíthetőség szempontjából megfelelő helyen (Bocskai kert, Vincellér u. 20.) a község központi részén van.

A közösség belső életét, a normáit, a mindennapos tevékenységét és főbb elveit a házirend tartalmazza.

3.2. A nappali ellátás szolgáltatásai

a) Információszolgáltatás, hivatalos ügyek intézésének segítése

A szükséges mérték szerint az ellátottak nyitvatartási időben segítséget kapnak ügyeik intézéséhez (pl.: kommunikációs eszközök /telefon, fax, internet stb./ biztosítása.

- Szociális, társadalombiztosítási, nyugellátási, lakhatási, foglalkoztatáshoz kapcsolódó ügyekben
- Alapvető személyazonosításhoz szükséges okmányok megszerzésének, igénylésének a kliens állapotához igazodó mértékű segítése, például: interneten sorszám-kérés, űrlapkitöltés, kísérés, stb.
- Módjai: személyesen, levélben, telefonon, interneten

b) Munkavégzés lehetőségének szervezése

- Az ellátottak munkavégzéssel, munkahellyel kapcsolatos igényeinek a felmérése, reális célkitűzések megfogalmazásának segítése

- Együttműködés kialakítása célszervezetekkel (foglalkoztatás, munkaügy stb.)
- Intézményen belüli foglalkoztatás egyéb feltételeinek kialakítása, azok szerinti működés: munka rehabilitáció, fejlesztő-felkészítő foglalkozás

c) Szabadidős, kulturális programok szervezése

A kliensek kezdeményezéseit, igényeit figyelembe véve állítjuk össze a felkínálandó programokat, illetve lehetőség szerint bevonjuk őket a szervezésbe. A gondozási terv elkészítését megelőző állapotfelmérésben rákérdezzük a szabadidő szervezett eltöltésének igényére, óhajtott módjaira. A programok elsődleges célja lehet a kliens számára „üres idő”-ként megélt időtartam strukturálása.

További lehetőségek a szabadidő hasznos eltöltésére; az olvasás (könyv, újság, napi-, heti lapok, folyóiratok), rejtvényfejtés, rádiózás, zenehallgatás, tévénézés.

A társasjátékok és a kézműves tevékenységek során a szociális készségek is fejlődnek (a szabálytanulás időszakában fontos a segítő jelenléte).

Az intézményen kívüli programok (sport, kultúra stb.) szervezésében, azok anyagi vonzatának viselésében klienseknek, hozzátartozóiknak is lehetőséget biztosítunk.

A szabadidős programok konkrét formáját és a foglalkozások időpontjait a NAPIRENDEN, igénybevételük módját a HÁZIRENDBE rögzítjük.

d) Speciális, önsegítő csoportok szervezése

- A nappali ellátásban részesülők facilitálása az önszerveződésre.
- Infrastruktúra biztosítása a csoporttal kötött szóbeli megállapodás értelmében térítésmentesen.
- Csoportkohéziót elősegítő programok támogatása, hogy az önszerveződésekből csoport tudjon alakulni.
- Kliensek motiválása csoportalkalmakon való részvételre.

e) Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése

Magában foglalja mindazon szakmai tevékenységek körét, amelyet az ellátottakkal közösen meghatározott célok elérése érdekében alkalmazni szükséges. A klienskör igényei, és a települési ellátórendszer nyújtotta szolgáltatások figyelembevételével alakítjuk ki a szociális, mentálhigiénés, stb. ellátások körét, melynek egyik fő célja és iránya a prevenció. Az idősek nappali intézményében az ellátottak váljanak képessé különféle speciális technikák elsajátításával egy produktív életstílus kialakítására. Korrekt tájékoztatás, ismeretek nyújtása, szemlélet és attitűdváltoztatás az elért társadalmi réteg körében, felvilágosítás.

Az életvitelt, életvezetést segítő módszerek megjelenési formái

Esetmunka: a szociális munka módszere, amelyek egyének vagy családok intrapszichés, interperszonális, szocio-ökonómiai, környezeti problémáit közvetlen kapcsolatban segítenek megoldani.

Egyéni terápia: a szociális, mentális gondok kialakulásának, az egyéni életút összefüggéseinek feltárása és az egyén motivációjának felmérése a cél.

Pár- és családterápia: a pár és családi konfliktusok kialakulásában, fennmaradásában az esetek többségében kommunikációs zavar áll. Ezért a családot, mint egységet, mint rendszert kell támogatni, ahhoz, hogy a nehézségek tartós megoldást nyerjenek

Egyéni esetkezelés: egyéni életfeltételek javítása a családban és a társas kapcsolatban

Családi szociális munka: a család segítése abban, hogy erőforrásait használni tudja, tagjai képesek legyenek megelőzni vagy kezelni szociális jellegű gondjaikat

Problémamegoldó esetmunka: a szociális esetmunka egyik formája. A modell által hangsúlyozott legfontosabb gyakorlati módszerek: az esetmunka beavatkozási céljának tisztázása, a koncentrált és időkorlátos intervenció és azon környezeti társadalmi erők figyelembe vétele, amelyek az ügyet befolyásolják, illetve amelyet ő befolyásol.

f) Egészségügyi alapellátás, szakellátások igénybevételének szervezése

Mind szociális, mind egészségügyi szakellátásba tartozó intézmények elérésének segítése (esetmenedzselés) mely tartalmazza;

- Információnyújtást az intézmény létezéséről, megközelíthetőségről, igénybevételének feltételeiről.
- Tájékoztatás esetleg szükséges vizsgálatok végzésének helyeiről;
- Kapcsolatfelvétel kezdeményezése, időpont egyeztetés, a kliens mentális, fizikai állapotának megfelelő mértékű kísérése, intézménybe történő eljuttatásának megszervezése;
- Kapcsolattartás kezelőorvossal
- Egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek szervezés

g) Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása,

Az intézmény mosakodási, zuhanyozási lehetőséget biztosít az ellátást igénybevevők számára. A szolgáltatást nyitvatartási időben, a HÁZIRENDBEN szabályozott módon vehetik igénybe.

Az ellátást igénybevevőknek lehetőségük van az intézmény automata mosógépében tisztítani személyes ruházatukat. A mosásra nyitvatartási időben, a HÁZIRENDBEN szabályozott módon van lehetőség.

h) Egyéni gondozási tervre épülő rehabilitációs foglalkozások pl.:

Szocioterápiás foglalkozások:

- foglalkozásterápiák (kreatív és művészeti terápiák, képzőművészeti terápiák, zeneterápia, biblioterápia, mozgásterápiák, színjátszás-terápia, játékterápia, kombinált foglalkozásterápiák)
- szociális készségek tréningje (asszertív tréning, mindennapi élettevékenységek programjai)

Konzultáció, terápia:

- Konzultáció, egyéni, párterápia, családterápia
- Lelki beszélgetések (pasztorális munka)

Önszerveződő és terápiás csoportok

A konkrét tevékenységek és a foglalkozások időpontjait a NAPIRENDBEN, az igénybevételük módját pedig a HÁZIRENDBEN rögzítjük.

3.3. Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői:

Elsősorban saját otthonukban élő,

- 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, valamint
- a demens személyek, akik rendelkeznek Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum demencia kórképet megállapító szakvéleményével.

A demens személyek nappali ellátására, a nappali ellátásra vonatkozó szabályokat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) egyéni és csoportos foglalkozásokat napi rendszerességgel kell szervezni,
- b) a demens személy egyéni gondozási tervét a demencia centrum szakvéleménye és a szociális, mentálhigiénés munkatárs állapotfelmérése alapján kell elkészíteni,
- c) a gondozói felügyeletet a nyitvatartási idő alatt folyamatosan biztosítani kell

Bocskaiakert népességének életkor szerinti összetételének változása a megyei, illetve az országos adatokkal megegyezve szintén a népesség előregedése irányába mutat. A KSH 2010. január 1-jei adatokat tekintve a lakosság 25 %-a gyermek- és fiatalkorú, 60 %-a felnőtt korú és 15 %-a időskorú.

A 2009. év adataihoz képest a 0-18 éves korosztály száma 1%-al csökkent, míg a 60 év feletti lakosság száma 3 %-kal emelkedett. Az adatokat összevetve a település öregedési indexe 2009-ben 64 %, 2010 - ben pedig 67 % volt.

3.4. Az idősek nappali ellátása szolgáltatás igénybevételének módja

Az ellátások igénybevétele **önkéntes**, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik szóban vagy írásban. Az intézménynél személyesen, telefonon vagy levélben történő igénybejelentést követő legkésőbb 14 napon belül (amennyiben szükséges azonnal) a szolgálat munkatársa előzetes egyeztetés után személyesen keresi fel az ellátásra váró klienst. A működési engedélyben meghatározott létszámot meghaladó igény esetén az igénybejelentőt 8 napon belül írásban kell értesíteni. Szabad kapacitás esetén az igénybejelentő ellátásáról a jelzés sorrendjében gondoskodik az intézmény.

Az ellátás igénybevételéhez az alábbi formanyomtatványok beadása szükséges:

- Kérelem, szóbeli vagy írásos formában
- Orvosi Igazolás (Egyéb orvosi leletek)
- Jövedelemnyilatkozat
- Az igénybevevő jövedelmét igazoló szelvény

Amennyiben a helyi rendelet alapján nem kell térítési díjat fizetni az ellátást igénybe vevőnek, nem szükséges a jövedelemnyilatkozatot és a jövedelemigazolást benyújtania.

Az alapszolgáltatást igénylő személy az ellátás kérelmezésekor írásban nyilatkozik arról, hogy igénybe vesz-e más szolgáltatónál, intézménynél valamilyen alapszolgáltatást. Nem kell nyilatkozni a népkonyha, a családsegítés, az utcai szociális munka, a nappali melegedő, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás igénybevételéről

Demens személyek számára nyújtott nappali ellátást megelőzően egyszerűsített előgondozást kell végezni. Az egyszerűsített előgondozás végző személy a helyszínen tájékozódik az ellátást igénybe

vevő életkörülményeiről, szociális helyzetéről, egészségi állapotáról, valamint mérlegeli azt, hogy a szolgáltató, illetve intézmény által nyújtott szolgáltatás megfelel-e az igénybe vevő állapotának és szükségleteinek.

Demens személyek ellátása esetén az igénybevételre irányuló kérelemhez be kell nyújtani az orvos szakértői szerv vagy a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos által kiállított, a demencia kórképet megállapító szakvéleményt.

Tájékoztatási kötelezettség

Az intézmény **tájékoztatást ad** a jogosult számára

- az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
- panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
- az intézmény házirendjéről
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosult és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles

- a) **nyilatkozni** a tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról
- b) **adatokat szolgáltatni** az intézményben e törvény alapján vezetett nyilvántartásokhoz;
- c) nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit és a jogosult, továbbá a közeli hozzátartozója személyazonosító adataiban beállott **változásokat** haladéktalanul közli az intézmény vezetőjével.

3.5. Az intézmény és az igénybe vevők közötti kapcsolattartás módja

A szolgáltatás igénybevételének kérelmezésekor az intézmény munkatársai otthonukban, személyesen keresik fel az ellátottakat, és lehetőség szerint telefonon is tartják a kapcsolatot.

A szolgáltatás az ellátottak számára személyesen, telefonon és levélben is elérhető.

Az elérhetőségről, szolgáltatásokról, a szolgáltatások igénybevételének módjáról és feltételeiről, az ellátottakat megillető jogokról és azok érvényesítéséről minden érdeklődő és ellátott számára tájékoztatást ad az intézményvezető.

Az intézmény elérhetősége:

Székhely: 4241 Bocskai kert, Debreceni u. 85.

Telephely: 4241 Bocskai kert, Vincellér u. 20.

Telefon/Fax: 06-52-384-512

Telefon: 06-52-703-217

A nappali ellátás nyitva tartási ideje:

Munkanapokon

Hétfő: 7.30-17.00

Kedd: 7.30-16.00.

Szerda: 7.30- 16.00

Csütörtök: 7.30.-16.00

Péntek: 7.30.-14.00

3.6. Az idősek nappali ellátása körében ellátottak jogai és kötelezettségei

- Az ellátott jogosult a számára egyéniesített formában megadott teljes körű tájékoztatásra:
    - joga van tájékoztatást kérni és kapni a szolgálat által nyújtott szolgáltatások jellemzőiről, azok elérhetőségéről és az igénybevétel rendjéről, valamint az ellátottakat megillető jogokról és azok érvényesítéséről,
    - továbbá jogosult megismerni a róla készült dokumentációban szereplő adatokat.
  - Az ellátottnak joga van arra, hogy az ellátásában részt vevő személyek az ellátásuk során tudomásukra jutott egészségügyi és személyes adatait csak az arra jogosulttal közöljék, és azokat bizalmasan kezeljék.
  - Joga van arról nyilatkozni, hogy kiket zár ki adatai részleges vagy teljes megismeréséből. (A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha ez alól a beteg felmentést adott vagy jogszabály az adat szolgáltatásának kötelezettségét írja elő.)
  - Az ellátott alapvető joga, olyan ellátást kapni, mely figyelemmel van az alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, külön figyelemmel:
    - Az élethez, emberi méltósághoz,
    - A testi épséghez,
    - A testi-lelki egészséghez való jogra.
  - Az ellátott jogosult az ellátással kapcsolatban a szolgáltatónál, az ellátottjogi képviselőnél, illetve a szolgálat székhelye szerint illetékes jegyzőnél panaszt tenni. Panasz esetén az ellátottak fordulhatnak:
    - Az intézményvezetőhöz: képviseli Ráczné Hamerszki Judit
    - A fenntartóhoz : képviseli: Szaniszló Tamás Jegyző
    - Az ellátottjogi képviselőhöz: Fülöpné Mezei Anikó Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvány
- Levélcím: 4025 Debrecen, Postakert u. 2. sz.
- Tel: 06 20/489-9546, E-mail: mezei.aniko@freemail.hu
- Hajdú – Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 4025 Debrecen; Erzsébet u. 25.
- Az ellátott-jogi képviselő és a jegyző neve, elérhetősége és fogadóórája az intézményben jól látható helyen kerül kifüggesztésre.
  - Az ellátott a szolgáltatás igénybevételekor köteles tiszteletben tartani a vonatkozó jogszabályokat és a szolgáltató működési rendjét.
  - Az ellátott - amennyiben ezt egészségi, pszichés állapota lehetővé teszi - köteles az ellátásában közreműködőkkel képességei és ismeretei szerint együttműködni, tájékoztatni őket mindarról, amely a megfelelő gondozási terv elkészítéséhez és a beavatkozások elvégzéséhez szükséges.

3.7. Az idősek nappali ellátását végzők jogai és kötelezettségei

- Az intézmény munkatársának joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül - a hatályos jogszabályi keretek között - szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát;
- joga van megtagadni az ellátást,
  - ha az ellátott problémája nem a szolgálat kompetenciájába tartozik vagy az általa kért szolgáltatás jogszabályba, vagy szakmai szabályba ütközik,
  - az ellátotthoz fűződő személyes kapcsolata miatt,
  - ha saját egészségügyi állapota vagy egyéb gátló körülmény következtében az ellátásra fizikailag alkalmatlan,
  - ha az ellátott együttműködési kötelezettségét súlyosan megsérti,
  - ha saját életét és testi épségét az ellátást igénybe vevő veszélyezteti.

Az intézmény munkatársa a gondozott ellátását csak akkor tagadhatja meg, ha

- ez az ellátott egészségi, pszichés állapotát károsan nem befolyásolja, és
- az ellátott ellátásáról más szakember bevonásával, esetátadás keretében gondoskodik.
- jogosult és köteles szakmai ismereteinek - a szakma mindenkori fejlődésével összhangban történő - folyamatos továbbfejlesztésére.

Az intézmény munkatársa köteles

- tevékenységét a hatályos jogszabályok és a szakmai szabályok szerint végezni,
- tiszteletben tartani az ellátott személyiségét, méltóságát, jogait és önrendelkezését,
- figyelembe venni egyéni igényeit és szükségleteit, aktuális állapotát, életkorát, képességeit és készségeit.

3.8. A szolgáltatás személyi feltételei

A szolgáltatást 1 fő nappali ellátás vezető és 1 fő szociális gondozó látja el. Az 1 fő szociális gondozó napi 2 órában a szociális étkeztetéssel kapcsolatos feladatokat látja el.

4. Tanyagondnoki szolgáltatás

A tanyagondnoki szolgálat az intézményben belül önálló szakmai egységként működik.

4.1. A tanyagondnoki szolgáltatás célja

A szolgáltatás Bocskai kert közigazgatási területéhez tartozó Rákóczikert és Monostordülő településrészekben az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást biztosítja. A 2009. év második felétől a tanyagondnoki szolgáltatást két körzet létrehozásával biztosítjuk a külterületi lakosok számára.

I. sz körzet ellátási területe: Rákóczikert külterületi rész -330 fő

II. sz körzet ellátási területe: Monostordülő külterületi rész-150 fő

A szolgáltatás keretében a tanyagondnok gépjárművel felkeresi a településrészeket, hogy elősegítse az ott élők alapellátáshoz történő hozzájutását.

Célja:

- a rászorult személyek szállítási problémáját megoldja,

- a település lakosságát érintő információk gyűjtése és továbbítása,
- külterületeken lakók életminőségének javítása
- egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése

4.2. A tanyagondnoki szolgálat feladata

4.2.1. Alapfeladatai

- segítséget nyújt a rászorulóknak az ellátáshoz való hozzájutásban, a bevásárlásban, ügyintézésben, információt közvetít az önkormányzat és a lakosság között, tájékoztat,
- segíti az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukat: gyógyszert, orvosi segédeszközt vált ki, szükség esetén tájékoztatja a megfelelő szakembert az ellátott kérésére,
- szükség esetén elszállítja az ellátottakat az orvoshoz, a közösségi rendezvényekre, amennyiben ők mozgásukban korlátozottak,
- házi segítségnyújtásban biztosítja a házi gondozó ellátotthoz való szállítását,
- étkeztetésben biztosítja az ellátott étkezési helyre, illetve onnan otthonába szállítását,
- információt közvetít az önkormányzat és a lakosság; az önkormányzat intézményei és a lakosság; valamint az önkormányzat intézményei között,
- segítségnyújtás a lakosság ügyeinek intézésében, valamint tájékoztatás a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásról,
- egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása keretében a betegek háziorvosi rendelőbe, illetve egészségügyi intézményekbe szállítása, valamint gyógyszer, gyógyászati segédeszközök kiváltása,
- óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek óvodába, iskolába szállítás szükség szerint,
- részt vesz a szociálpolitikai kerek asztal munkájában.

4.2.2. A tanyagondnoki szolgálat kiegészítő feladatai

- közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezésében, lebonyolításában való részvétel,
- egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása.
- közreműködik a családsegítő, gyermekjóléti szolgáltatás, területi védőnői ellátás szakemberének szállításában.

Továbbiakban a tanyagondnok közreműködik az egyes önkormányzati feladatok (pl. árubeszerzés, közhasznú munkások irányítása, vér szállítása a laborba) ellátásában.

Elsősorban az alapellátáshoz kapcsolódó kötelező szolgáltatási feladatot látja el. A többi kiegészítő feladatot úgy kell ellátnia, hogy az alapellátáshoz kapcsolódó feladatellátással ne ütközzön. Egyéb szolgáltatási feladatok csak akkor láthat el, ha azok a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetik. A feladatok ellátását az intézményvezető koordinálja.

4.3. Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői

A tanyagondnoki szolgálat tevékenysége Bocskai kert község közigazgatási határán belül élő teljes külterületi lakosságára terjed ki.

A külterület területileg két részre tagozódik. A Rákóczikert és a Monostordülő külterületi részen jelenleg 480 lakos él.

A szolgáltatástervezési koncepció elkészítésekor kérdőíves felmérés készült (2006-ban) a településen, amely vizsgálta a lakosság jövedelmi helyzetét, kiadásait, iskolai végzettségét, lakás adatait. A felmérés eredményei azt mutatták, hogy a külterületen élő lakosok között alacsonyabb az aktív keresők aránya, magasabb a munkanélküliek, a rendszeres szociális segélyben részesülők aránya. Az iskolázottságot tekintve is hátrányosabb helyzetű a külterületen élő lakosság

4.4. A feladatellátás szakmai tartalma

- Alapszolgáltatási feladatok
- Egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása
- Szolgáltatási feladatok

4.4.1. Alapszolgáltatási feladatok

Az alapszolgáltatási feladatok keretén belül a tanyagondnoki szolgálat együttműködve a szolgáltatásokat végző intézményekkel segítséget nyújt az ellátottaknak, hogy képesek legyenek otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, vagy egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy egyéb okokból származó problémáik megoldásában.

A tanyagondnoki szolgálat keretében ellátandó alapszolgáltatási feladatok:

- szociális információs szolgáltatás
- családsegítésben való közreműködés
- intézmények és az ellátott közötti kapcsolattartás elősegítése
- házi segítségnyújtásban való közreműködés

A szociális ellátásokhoz való hozzáférés, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különös jelentőséggel bír a szociális jellegű ellátást vagy szolgáltatást igénylők megfelelő tájékoztatása.

Az információs szolgáltatás célja, hogy a szolgáltatásokat, ellátásokat igénylők megfelelő tájékoztatást kapjanak az ellátások hozzáférhetőségével, és az igénybevitelükre vonatkozó szabályokkal kapcsolatban.

A tanyagondnok feladata az intézmények szolgáltatásainak a lakosok felé történő közvetítése. Tájékoztatja az érintetteket a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási, munkaügyi és egyéb ellátások igénylése tekintetében. Részletes tájékoztatást ad az intézmények elérhetőségéről, nyitvatartási rendjéről, a szolgáltatások köréről, jellegéről, elérhetőségéről és az igénybevitelük módjáról, az ellátások igényléséhez szükséges iratokról.

Tájékoztatnak a településen működő támogató szolgálatokról, civil szervezetekről, azok szolgáltatásairól.

A családsegítésben való közreműködés során a tanyagondnok, ha az ellátott életében olyan problémát észlel, mely szakmai jellegű és az ő szakmai kompetenciáját meghaladja, jelez a családsegítő szolgálat felé. A továbbiakban biztosítja a családgondozó ellátotthoz való eljutását, illetve szükség esetén az ellátott Családsegítő Szolgálatba, majd onnan lakhelyére történő szállítását. A tanyagondnok segít a Családsegítő Szolgálat munkatársai és az ellátott közötti bizalmi kapcsolat kialakításában.

A kapcsolattartás elősegítése során a szolgálat biztosítja

- a Humánszolgáltató Központ munkatársainak az ellátottakhoz való eljutását és az ellátottak intézményekbe történő eljutását, amennyiben az objektív okok miatt (pl. rossz terepviszonyok) más módon nem valósítható meg;
- és segíti a köztük és az ellátottak közötti jó kapcsolat, fenntartását.

A házi segítségnyújtásban való közreműködés során a Tanyagondnoki Szolgálat biztosítja a házi gondozó nem szakmai jellegű tevékenységét, melynek keretén belül elintézi a bevásárlás, kiváltja a gyógyszereket és elbeszélget az idős emberekkel.

Egészségügy ellátáshoz való hozzájutás biztosítása

A Tanyagondnoki Szolgálat az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást oly módon biztosítja, hogy elszállítja az ellátottakat a – háziorvosi; -gyermekorvosi; - szakellátási rendelésekre, a

probléma súlyosságától függően értesíti a mentőszolgálatot, továbbá ha igény van rá biztosítja a különböző egészségügyi szűréseken való megjelenést (rákszűrés, tüdőszűrés stb.).

A tanyagondnok tájékoztatja a lakosokat a rendelési időkről, helyszínekről, a gyógyszertárak nyitva tartásáról, mind az orvosi, mind- pedig a gyógyszerári ügyeletekről.

Szolgáltatás jellegű feladatok

A szolgáltatás jellegű feladatok abban az esetben illetik meg ingyenesen a külterületi lakosságot, ha az élethelyzetéből adódó probléma önerőből nem oldható meg.

A tanyagondnokok által ellátandó egyéb szolgáltatási feladatok közé tartoznak:

- személyszállítási feladatok
- ügyintézési feladatok
- egyéb szolgáltatási jellegű feladatok

A Tanyagondnoki Szolgálat a személyszállítási feladatai között ellátja

- Az óvodások és iskolások oktatási, nevelési intézménybe, szakköri foglalkozásra, sporttevékenységekre, különórákra, nyelvórákra, korrepetálásokra, és intézményi rendezvényekre, illetve onnan visszatörténő szállítását, ha az intézmény munkarendje, vagy a tevékenységek időpontja nem alkalmazkodik a tömegközlekedés rendjéhez.
- Betegek háziorvosi rendelőbe, vagy egyéb egészségügyi intézménybe történő szállítását, illetve onnan vissza a lakóhelyig. A szállításkor minden esetben figyelembe kell venni az igénylő egészségügyi állapotát, szükség szerint ki kell kérni a háziorvos véleményét.
- Kapcsolattartásra kötelezett munkanélküliek munkaügyi központba történő szállítását.
- Az igénylők családi eseményekre történő szállítását.
- Kórházi, idősek otthonai, stb. látogatás céljára történő szállítást.
- Temetésre, temetőbe történő szállítást.
- Nagybevásárlás céljára történő szállítást, melyet havonta egy alkalommal bevásárló utak szervezésével biztosít.
- Az önkormányzat által közzétett és meghirdetett, illetve a település által szervezett egyéb rendezvényre történő szállítást: - sportrendezvények; - falunapok; - társadalmi ünnepek; - gyermeknap; - idősek napja; - lakossági fórumok; - szavazás, választás; stb.

Az ügyintézési feladatok

A tanyagondnokok oly módon segítenek az ellátottaknak a különböző hivatali, vagy postai ügyintézésben, hogy az ellátottakat elkísérik az érintett helyekre, vagy személyesen intézkednek, ha ezt az ellátottak igénylik.

Egyéb szolgáltatás jellegű feladatok

Lakossági szolgáltatások

A tanyagondnok a lakossági szolgáltatási feladatai között ellátja a háztartási gépek javíttatását, a gázpalack cseréjét, bútorok szállítását, táp- és terménybeszerzést, postai, - hivatali ügyintézés

Szervezési feladatok

A művelődési, kulturális, sport és szabadidős tevékenységhez kapcsolódó feladatok között a szolgálat ellátja a színházi előadásokhoz, múzeumlátogatásokhoz, kiállításokhoz, mozi látogatáshoz kapcsolódó feladatokat.

4.5. Az ellátás igénybevételének módja

A tanyagondnoki szolgálat igénybevételének módját az 1993. évi III. tv. szabályozza.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő kérelmére történik.

A szolgáltatások térítésmentesek.

Az együttműködés a tanyagondnok és az ellátottak között addig áll fenn, míg az ellátottak igénylik a szolgáltatást. A tanyagondnok csak azokat a feladatokat láthatja el, melyek a tanyagondnoki szolgálat szakmai programjában meg vannak jelölve, vagy amelyre a szakmai vezető engedélyt adott.

4.6. A tanyagondnok és az igénybe vevő közötti kapcsolattartás módja

Az ellátást igénybe vevővel a tanyagondnoki szolgálat munkatársa folyamatosan kapcsolatot tart. Ennek módja:

- személyes kapcsolattartás, amely az ellátott lakásán, vagy a tanyagondnoki szolgálat irodahelyiségében történik,
- telefon igénybevételel,
- üzenethagyással, mely történhet a Családsegítő Szolgálatnál.

4.6. A szolgáltatások rendszeressége

A tanyagondnok a külterületeket rendszeresen és folyamatosan látogatja. A látogatások során meg kell győződni az ott élők helyzetéről, és fel kell mérni a szolgáltatásokra vonatkozó igényeket.

A szolgáltatások rendszeressége minden esetben az egyéni szükségletek, igények figyelembe vételével változik.

4.7. Pénzkezelés

Az árubeszerzéssel, bevásárlással, postai befizetéssel, gyógyszerkiváltással kapcsolatos feladatoknál a tanyagondnok átvételi elismervény fejében veszi át a vásárlási előleget, melynek maradványát a vásárlás befejeztével ismét átvételi elismervény fejében adja vissza. A tényleges kiadásokról nyugta alapján számol el a szolgáltatást igénybe vevőnek. Az elszámolás megtörténtét az igénybe vevő az aláírásával igazolja.

4.7. Adminisztráció

A tanyagondnok tevékenységnaplót vezet.

4.8. Gépjárműkezelés

A szolgálat keretében ellátandó feladatokat a szolgálat rendelkezésére álló jármű segítségével látja el.

A gépjármű kezelésére vonatkozó szabályokat a gépkocsi kezelési és üzemeltetési szabályzat tartalmazza.

4.9. Az ellátottak és a szociális szolgáltatásokat végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak és az ellátást végzők jogaival kapcsolatosan az 1993. évi III. tv. (továbbiakban Sztv.) ide vonatkozó cikkelyeit kell mérvadónak tekinteni.

4.9.1. Az ellátottak általános jogai

A tanyagondnok tevékenységét csak az ellátásban részesülők személyes jogainak figyelembe vételével végezhetik.

A tanyagondnoki szolgálat ellátását igénybe vevőnek joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szolgálat által biztosított teljes körű ellátásra.

Az ellátást igénybe vevőt ért sérelem, méltánytalanság orvoslása céljából fordulhat a tanyagondnokhoz, illetve közvetlenül a Humánszolgáltató Központ vezetőjéhez. Munkakörének megfelelően a szolgálat dolgozója köteles a tudomására jutott panaszos ügyben a szükséges intézkedést megtenni.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

Az ellátást igénybevevő adataihoz csak az arra jogosultak – a tanyagondnokok, az intézmény vezetője, és az adatigénylésre jogosult szervek - férhetnek hozzá.

Az intézmény vezetője gondoskodik arról, hogy a tanyagondnok munkája során a titoktartást és az információk felelős kezelését betartsa.

4.9.2. A szociális szolgálatot végzők jogai

A szociális ágazatban foglalkoztatottak esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson a számukra.

4.10. A tájékoztatás módja

Az ellátotti kör tájékoztatása személyes megkeresés útján történik. A tanyagondnok felkeresi a külterületeket és tájékoztatják a bennük élő lakosokat a szolgálat működéséről.

Részletes, szóbeli tájékoztatás ad a szolgáltatások jellegéről, igénybevételük módjáról, a szolgálat elérhetőségéről (cím, telefonszám, nyitva tartás stb.).

Tájékoztatja a lakosokat a szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódó jogokról és jogorvoslati lehetőségekről.

4.11. A szolgáltatás személyi feltétele

A feladatot tanyagondnoki körzetenként egy-egy fő, érvényes gépjárművezetői engedéllyel rendelkező munkatárs látja el. A munkához szükséges gépjárművek rendelkeznek a törvényben előírt feltételekkel.

5. Családsegítés

A Családsegítés ellátását az Önkormányzat 2004. április 1-től 1 fő főállású - felsőfokú szociálpedagógus végzettséggel rendelkező - családgondozó útján biztosítja a település lakossága részére.

5.1. A családsegítés célja

A családsegítés célja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára biztosított szolgáltatás, mely a krízishelyzetekhez vezető okok megelőzésére, megszüntetésére, valamint az életvezetési képesség megőrzésére irányul.

5.2. A családsegítés feladata

Az intézmény ellátási területén a település teljes lakossága részére személyes gondoskodást nyújtó ellátás biztosítása. A családsegítő szolgálat családgondozói feladatokat lát el, ellátásokat közvetít, és szervezési tevékenységeket végez. Teljes körűen felméri és regisztrálja a segítségre szoruló egyéneket és családokat, s a problémáik megoldásában közreműködik.

5.3. Az ellátottak köre

A családsegítés - Bocskai kert közigazgatási területén - kiterjed a lakhellyel és tartózkodási hellyel rendelkező lakos, egyén, család, valamint a községben tartózkodó hajléktalan személyre. Krízishelyzet esetén bárki (más illetékességi területre tartozó személy is) felkeresheti segítségért az intézményt.

A családsegítés keretében végzett tevékenységek kiterjednek a szolgáltatást igénybe vevőre, szükséges mértékig a környezetére, családtagjaira, valamint kiskorú személyre abban az esetben, ha a kiskorú családtagjának ellátása a családsegítés keretében indult, és a kiskorú érdekei - a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül - e szolgáltatás keretében is megfelelően biztosíthatók.

A családsegítés, a gyermekjóléti szolgáltatással közös épületben működik, a Humánszolgáltató Központ Bocskai kert, Debreceni u.85. szám alatti székhelyén.

5.4. A szociális szolgáltató a családsegítés keretében biztosítja

- a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- c) családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- d) a humán jellegű civil kezdeményezések elősegítését, a közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését, a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- e) a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat, segítő szolgáltatásokat,
- f) részt vesz a helyi rendeletben is szabályozott szociálpolitikai kerekasztal munkájában.
- g) veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszer működtetését, ennek keretében a jegyző, a szociális és egészségügyi szolgáltatók, intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogó felügyelői és jogi segítségnyújtó szolgálat, alapszolgáltatási központ intézményvezető, a házi segítségnyújtást végző gondozónő, tanyagondnok, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

- h) aktív korú nem foglalkoztatott személyek (rendszeres szociális segélyben részesülők) részére együttműködési programot.

Minden feladat a következő tevékenységi formák útján valósulhat meg

- információk gyűjtése
- meghallgatás, tanácsadás
- intézmény- és családlátogatás
- intézkedések
- környezettanulmány
- családgondozás

5.5. A szolgáltatás igénybevételének módja

A családsegítő szolgálat nyitott intézményként működik, bármilyen problémával küzdő, segítségre szoruló közvetlenül igénybe veheti. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes alapon működik. A segítő a hozzáforduló személlyel vagy vele bármely módon kapcsolatba kerülő egyénnel, családokkal az önkéntesség elve alapján alakít ki együttműködést. Ez egyaránt jelenti a személyes jelentkezéssel és kapcsolatfelvétellel, valamint a más intézmények és személyek javaslata alapján felkutatott családok önként vállalt együttműködését.

A családsegítő szolgáltatást igénybe vevő és a szociális szolgáltató kapcsolatfelvételének dokumentálása az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben szabályozott forgalmi naplóban történik.

Az egynél több találkozást igénylő, segítségnyújtást az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben szabályozott esetenaplóban kell dokumentálni. Ebben az esetben a segítségnyújtás szakmai tartalmát az ellátás igénybevételekor -az ellátást igénybe vevő aláírásával ellátva- írásban kell rögzíteni.

5.6. A családsegítő szolgálat szolgáltatásai

- Pszichológiai tanácsadás: a gyermekjóléti szolgálattal közösen térítésmentes pszichológiai tanácsadást biztosít a lakosság számára, mely előzetes bejelentkezés alapján történik. A tanácsadást 1 fő pszichológus, külön megállapodás alapján végzi.
- Ruhaadomány gyűjtés és osztás: lakossági felajánlás alapján folyamatosan, egész évben biztosítja a településen élő rászoruló családok számára.
- Élelmiszersegély osztás: A szolgáltató kapcsolatban áll az Ökumenikus Segélyszervezettel. Évente két alkalommal kerül sor az EU- Élelmiszersegély Program keretén belül élelmiszercsomag osztásra a kisnyugdíjasok és a létminimum közelében élők körében.
- Állásközvetítés: biztosítása folyamatos, az igénybe vevők számára napi állásajánlatokat kínál.
- Szabadidős programok szervezése. A helyi Óvodával, a Teleházzal, a helyi Önkormányzattal, valamint a Gyermekjóléti Szolgálattal közösen ünnepekhez kapcsolódó játszóházakat szervezünk a településen élő gyermekek és szüleik részére.

5.7. A szolgáltató és az ellátott közötti kapcsolat

A családgondozó kötelező munkaideje heti 40 óra, részben kötött, részben rugalmas időbeosztásban. A szolgáltatás elérése a hét munkanapjain nyitvatartási és ügyfélfogadási időben biztosított a lakosság számára. A munkaideje alatt személyi ügyelettel, ügyfélfogadással, távolléte

esetén üzenetrögzítő bekapcsolásával, valamint helyettesítő szakember segítségével áll a segítséget kérők rendelkezésére. Az ügyfélfogadáson, ügyeleten, valamint a szolgáltatások felkínálásán túl a családok igényeihez és a vállalt feladat jellegéhez igazodóan folyamatosan végzi a családgondozást. A családgondozó munkaidejének egy részét a segítséget kérő, illetve váró családok otthonában történő látogatásaihoz használja fel. A családlátogatás lehetőséget nyújt a családgondozó, az ellátott, valamint a családtagok közötti beszélgetésre, a bizalmi kapcsolat kiépítésére. A családlátogatások heti rendszerességgel, illetve szükség esetén, soron kívül történnek. A településhez tartozó két külterületi lakott részen a látogatásokat a tanyagondnokkal közösen, személygépkocsi igénybevételével végzi.

5.8. A szolgáltató és a jelzőrendszer közötti kapcsolat

A családgondozó az 1993. évi III. törvény alapján veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszert működtet. Rendszeres kapcsolatot tart és konzultál a helyi Önkormányzat igazgatásügyi előadóival, Téglás Város Gyámhivatalának vezetőjével, a gyermekjóléti szolgáltatóval, védőnővel, háziorvossal, házi segítségnyújtást végző gondozónővel, tanyagondnokkal, a Humánszolgáltató Központ minden szakmai egységével. A családok érdekeit figyelembe véve team munkát folytat, szükség esetén konzultációkat, esetmegbeszéléseket tart, valamint közös családgondozást végez más szolgáltatókkal, intézménnyel. Rendszeresen részt vesz a gyermekjóléti szolgáltató által szervezett esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, valamint a szabadidős programok szervezésében és lebonyolításában

5.9. Az ellátottak jogai és kötelességei

- az ellátottnak joga van a lakóhelyén lévő, illetve a lakóhelyéhez legközelebb eső szolgáltatást igénybe venni.
- az ellátottnak joga van az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartásával teljes értékű emberként igénybe venni a szolgáltatást. Korra, nemre, politikai és vallási hovatartozásra tekintet nélkül.
- a szolgáltatást igénybevevőt megilleti a személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelme.
- az ellátott panasszal élhet az ellátással kapcsolatban a szolgáltatónál, az ellátott jogi képviselőnél, illetve a szolgálat székhelye szerinti jegyzőnél.
- amennyiben a panaszos úgy érzi, hogy nem kapott megfelelő jogorvoslatot, úgy felsőbb szervekhez fordulhat (pl.: Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa).
- az ellátottak kötelesek a családgondozóval szemben megfelelő módon viselkedni. Amennyiben a dolgozóval szemben nem megfelelő (agresszív, támadó stb.) módon lépnek fel, úgy az ellátás szünetel, vagy - indokolt esetben - megszűnik.

5.10. A szolgáltató jogai és kötelességei

A családgondozó jogait és kötelességeit a Szociális Munka Etikai Kódexe rögzíti.

- A szolgáltatások munkatársának joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül - a hatályos jogszabályi keretek között - szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát;
- Joga van megtagadni az ellátást,
  - ha az ellátott problémája nem a szolgálat kompetenciájába tartozik vagy az általa kért szolgáltatás jogszabályba, vagy szakmai szabályba ütközik,
  - az ellátotthoz fűződő személyes kapcsolata miatt,
  - ha saját egészségügyi állapota vagy egyéb gátló körülmény következtében az ellátásra fizikailag alkalmatlan,
  - ha az ellátott együttműködési kötelezettségét megsérti,

- ha saját életét és testi épségét az ellátást igénybe vevő veszélyezteti.
- A szolgáltatás munkatársa a gondozott ellátását csak akkor tagadhatja meg, ha ez az ellátott egészségi, pszichés állapotát károsan nem befolyásolja, és az ellátott ellátásáról más szakember bevonásával, esetátadás keretében gondoskodik.
- Jogosult és köteles szakmai ismereteinek - a szakma mindenkori fejlődésével összhangban történő - folyamatos továbbfejlesztésére.
- A szolgáltatás munkatársa köteles tevékenységét a hatályos jogszabályok és a szakmai szabályok szerint végezni, tiszteletben tartani az ellátott személyiségét, méltóságát, jogait és önrendelkezését, figyelembe venni egyéni igényeit és szükségleteit, aktuális állapotát, életkorát, képességeit és készségeit.

5.11. A szolgáltatás személyi feltételei

A szolgáltatást 1 fő családgondozó végzi felsőfokú szociálpedagógus végzettséggel.

6. Gyermekjóléti Szolgáltatás

6.1. A gyermekjóléti szolgáltatás célja

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, mely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Működésének célja

- járuljon hozzá a gyermekek testi értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez.

6.2. A gyermekjóléti szolgálat feladatai, szakmai tartalma

Teljes körűen felméri és regisztrálja a segítségre szoruló gyermekeket és családokat, és a problémák megoldásában közreműködik a következőképpen:

Feladata a gyermek testi, lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- tájékoztatás gyermeki jogokról, és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról és ellátásokról; a tájékoztatást úgy kell megszervezni, hogy arról a gyermek - fejlettségétől függően- önállóan, törvényes képviselője nélkül is tudomást szerezzen
- segítségnyújtás gyermek és szülője vagy törvényes képviselőjének kérelmének előterjesztéséhez
- szükség esetén kezdeményezi a támogatás megállapítását, az ellátás igénybevételét a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, szolgáltatónál
- a gyermeket, illetve a törvényes képviselőt felkészíti a támogatás célszerű felhasználására.
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés, és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése. A gyermekjóléti szolgálat a családsegítő szolgálattal közösen térítésmentes pszichológiai tanácsadást biztosít a lakosság számára, mely előzetes

bejelentkezés alapján történik. A tanácsadást 1 fő pszichológus, külön megállapodás alapján végzi

- szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése. A családgondozó személyes segítő kapcsolat keretében közreműködik az anya problémáinak rendezésében, tájékoztatja őt és a magzatát megillető jogokról, segíti őt a tárriogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutásban. Szükség esetén segíti a családok átmeneti otthonában történő, elhelyezkedésben. Az országban működő anya-, illetve családok átmeneti otthonairól címlistával rendelkezik. A gyermekjóléti szolgálat a szociális válsághelyzetben lévő anyák felkutatása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a helyi Védőnői Szolgálattal.
- segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban;
- szabadidős programok szervezése: a bocskaierti Óvodával, a Teleházzal, a helyi Önkormányzattal, valamint a szociális szolgáltatóval közösen ünnepekhez kapcsolódó játszóházakat szervez a településen élő gyermekek és szüleik részére; nyári napközis tábor hátrányos helyzetű gyermekek számára a nyári szünidőben
- nyilvántartást vezet a településen rendelkezésre álló, szabadidős programokat nyújtó szervezetekről, és felkéri őket, hogy nyújtsanak tájékoztatást programjaikról, amelyekről értesíti a gyermekeket, a szülőket, valamint az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősét.
- hivatalos ügyek hatékony intézésének segítése, tájékoztatja a gyermeket, illetve a szülőt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről, ennek megfelelően tájékoztatást nyújt a Hajdú-Bihar Megyei gyermekjogi képviselő feladatairól, elérhetőségéről.

Feladata a gyermekveszélyeztetettség megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget felismerő jelzőrendszer kiépítése, működtetése, összehangolása
- a tevékenységek összehangolása érdekében a gyermekjóléti szolgáltatás kéthavi rendszerességgel esetmegbeszélést tart, állandó meghívottak: védőnő, óvoda, iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse, illetve szükség szerint olyan személyek, szakemberek, akik a veszélyeztetett gyermekek esetében erősítik a szociális védőhálót.
- esetkonferencia összehívása, egy adott család ügyében tartott megbeszélés
- minden év március 31.-ig tanácskozást szervez, ahol a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelik a jelzőrendszer éves működését
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, és ezek megoldására javaslat készítése
- a probléma jellegéhez a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedés a veszélyeztetettség megelőzése, illetve megszüntetése érdekében.
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről
- szórólapokon, hirdetőtáblákon tájékoztatja a lakosságot a szolgáltatás igénybevételének módjáról, a tevékenység céljáról, tartalmáról, elérhetőségéről.

Feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- családgondozás, a gyermek problémáinak rendezése a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozására
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, és a kapcsolattartás esetében.
- az egészségügyi, és a szociális ellátás valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése
- javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, leendő gondozási helyére, vagy annak megváltoztatására, javaslat lehet a védelembe vétel, az ideiglenes hatályú elhelyezés; a gyámhivatal felé ideiglenes hatályú elhelyezés, vagy nevelésbe vétel.

Feladata a családból kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében:

- a családgondozás biztosítása - az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő- és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához.
- utógondozó szociális munka biztosítása - az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

Helyettes szülői hálózat szervezése

- közreműködik a gyermek átmeneti gondozását saját háztartásukban helyettes szülőként vállaló személyek, családok felkutatásában
- tájékoztatás nyújtása a helyettes szülői jogviszonyról
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről

Örökbefogadással kapcsolatos feladatok

- környezettanulmány a gyermek szüleinél, vélemény arról, hogy az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás a gyermek érdekét szolgálja-e.
- környezettanulmány az örökbe fogadni kívánó családnál a gyámhivatal kérésére
- figyelemmel kíséri a gondozásra kihelyezett gyermek ellátását, a szülő gyermek kapcsolat alakulását, a gyermek családba történő beilleszkedését.
- a gyámhivatal kérésére elkészíti az örökbefogadásra vonatkozó javaslatát

6.3. Mindezen feladatok a következő tevékenységi formák útján valósulnak meg

- információk gyűjtése,
- meghallgatás, tanácsadás,
- veszélyeztetett gyermekek nyilvántartása, helyzetük figyelemmel kísérése,
- intézmény és családlátogatások,
- családgondozás,
- jelzőrendszer kiépítése, működtetése, összehangolása,
- javaslat hatósági beavatkozásra, vagy annak megszüntetésére,
- javaslat védelembe vételre,
- új ellátások bevezetésének kezdeményezése,
- beszámoló a fenntartó települési önkormányzat felé a gyermekvédelem helyzetéről, illetve az aktuális problémákról, feladatokról,
- szervezési feladatai körében gondoskodik a szabadidős programoknak, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködésének, valamint a helyettes szülői hálózatnak a szervezéséről,
- önszervező, fejlesztő, foglalkoztató, egyéni és csoport programok szervezése,
- felvilágosító munka,
- a lakosság folyamatos tájékoztatása a szolgáltatásokról és azok igénybevételének módjáról.

6.4. Az ellátottak köre

A szolgáltatás kiterjed Bocskai kert közigazgatási területén (Rákóczi kert és Monostordűlő lakott külterülettel együtt) élő gyermekekre, illetve annak családjára.

A gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel közös épületben működik, a Bocskai kert Humánszolgáltató Központ Bocskai kert, Debreceni u. 85. szám alatti székhelyén.

6.5. A szolgáltatás igénybevételének módja

A szolgáltatás igénybevételét kezdeményezhetik a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében felsoroltak, a gyermek, a gyermek szülője, vagy törvényes képviselője, a jegyző, a gyámhivatal, vagy bármely állampolgár a gyermek veszélyeztettségére utaló körülmény alapján. A jelzést az önálló gyermekjóléti szolgáltatónál lehet előterjeszteni.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele kötelező, ha a gyermek testi, érzelmi, és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő beleegyezésével nem biztosítható, és ez a helyzet a gyermek egészséges fejlődését veszélyezteti, valamint ha a jegyző a veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermek érdekében a gyermekvédelemben vételét rendelte el. Az ellátás megkezdésekor a gyermekjóléti szolgáltató tájékoztatja az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a szolgáltató által vezetett, és reá vonatkozó nyilvántartásokról, a házirendről, valamint panaszjoga gyakorlásának módjáról. A gyermek szülője írásban nyilatkozik a tájékoztatás megtörténtéről. A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásainak biztosítását a családgondozó és a kliens együttműködési megállapodása alapozza meg, melyet nyilvántartásba vesznek, és ha indokolt együttműködési megállapodást kötnek.

Megszűnik az ellátás:

- a) ha a szolgáltatás eredményességének következtében a gyermeket veszélyeztető okok megszűntek,
- b) ha a gyermek veszélyeztettségének megszüntetése érdekében más gyermekvédelmi gondoskodás igénybevétele válik indokolttá.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele térítésmentes.

6.6. A szolgáltató és igénybevevő közötti kapcsolattartás módja:

A családgondozó kötelező munkaideje heti 40 óra, részben kötött, részben rugalmas időbeosztásban. A szolgáltatás elérése a hét mindennapján nyitvatartási és ügyfélfogadási időben biztosított a lakosság számára. A munkaideje alatt személyi ügyelettel, ügyfélfogadással, távolléte esetén üzenetrögzítő bekapcsolásával, valamint helyettesítő szakember segítségével áll a segítséget kérők rendelkezésére. Az ügyfélfogadáson, ügyeleten, valamint a szolgáltatások felkínálásán túl a családok igényeihez és a vállalt feladat jellegéhez igazodóan folyamatosan végzi a családgondozást. A családgondozó munkaidejének egy részét a segítséget kérő, illetve váró családok otthonában történő látogatásaihoz használja fel. A családlátogatás lehetőséget nyújt a családgondozó, a kliens, valamint a családtagok közötti beszélgetésre, a bizalmi kapcsolat kiépítésére. A családlátogatások heti rendszerességgel, illetve szükség esetén, soron kívül történnek. A településhez tartozó két külterületi lakott részen a látogatásokat a tanyagondnokkal közösen, személygépkocsi igénybevételel végzi.

6.7. Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogai

- a gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon saját családjában történő nevelkedéséhez, a lakóhelyén *lévő*, illetve a lakóhelyéhez legközelebb eső szolgáltatást igénybe venni.
- a gyermek szüleinek joga van arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon
- a gyermek szülője köteles gyermekével, valamint gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel együttműködni
- a gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott módon és esetekben választható el a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztettség miatt nem szabad családjától elválasztani
- a gyermeknek joga van ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének

lehetőségeiről, személyét érintő kérdésekben meghallgassák, véleményét korára, egészségi állapotára, és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék, őt érintő ügyekben törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen, jogai megsértése esetén bíróságnál eljárást kezdeményezzen

- a gyermeknek és családjának joga van az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartásával teljes értékű emberként igénybe venni a szolgáltatást, korra, nemre, politikai és vallási hovatartozásra tekintet nélkül.
- a szolgáltatást igénybevevő gyermeket és családját megilleti a személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelme.
- észrevétellel és kifogással élhet a szolgáltatónál, a gyermekjogi képviselőnél, a település jegyzőjénél a szolgáltatással kapcsolatban. Joga van a panaszainak kivizsgálásához, valamint a kivizsgálás során tett intézkedésekről való, tájékoztatásról
- az ellátottak kötelesek a családgondozóval szemben megfelelő módon viselkedni. Amennyiben a dolgozóval szemben nem megfelelő (agresszív, támadó stb.) módon lépnek fel, úgy az ellátás szünetel, vagy - indokolt esetben - megszűnik.

6.8. A szolgáltatás személyi feltételei

A szolgáltatást 1 fő felsőfokú végzettségű szociálpedagógus látja el.

7. Családi Napközi

Bocskai kertben 2011. augusztus 1-től működik a Mazsola Családi Napközi és a Csillagvirág Családi Napközi összesen 14 férő hellyel (napközinként 7 férőhely).

A szolgáltatás megszervezését a településen élő magas kisedet létszám valamint a bölcsőde hiánya indokolta.

7.1. A Családi Napközi küldetése

Szolgáltatásunkkal a gyermekes családok családi és munkahelyi kötelezettségeit szeretnénk összehangolni. Családi Napközink hét gyermek (bölcsődés és óvodás korú gyermekek, esetleg iskolások) gondozását, fejlesztését látja el mindennapos jelleggel, de alkalmi, pár órás gyermekfelügyelet igénybevételére is nyílik lehetőség. Családi napközink szülő helyettesítési funkciót tölt be, azonban a szülőt a nevelésben elsődleges szereplőnek tartjuk.

- Sokoldalú segítséget kívánunk nyújtani a gyermekes családoknak: A szülők vágya, hogy gyermekükre annyi megkülönböztetett figyelmet fordítsanak, amennyire neki a dinamikus érzelmi-értelmi fejlődéséhez szüksége van. Azonban munkájuk, képzésük, megélhetésük biztosítása miatt sokszor ezt nehezen tudják megvalósítani. Mi abban kívánunk segítséget adni, hogy a gyermekek egészséges fejlődéshez szükséges valamennyi igényét szakszerűen, tudatosan, őszinte szeretettel biztosítsuk.

- Küldetésünk továbbá, hogy az egyéni foglalkozást igénylő iskolások számára az eredményes tanuláshoz motiváló-, segítő odafigyelést biztosítsuk.

- Elhívásunk, hogy személyre szabott korai fejlesztéssel, és képességfejlesztéssel alapozzuk meg a gyermekek sikeres, boldog, sikerélményekben gazdag iskolai, majd felnőtt életét.

- Feladatunknak tekintjük az olyan erkölcsi értékek közvetítését, mint az összetartozás, egymás elfogadása, szeretet, türelem, kitartás, nyitottság, vidámság, szorgalom, békére és harmóniára törekvés.

- Szándékunk továbbá a szolgáltatást igénybe vevő szülők számára lehetővé tenni, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak, vagy olyan képzésen vegyenek részt, amely elősegíti elhelyezkedésüket.

7.2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Családi napközinkben elsősorban 1-5 év közötti gyermekeket látunk el. Ha van férőhely, kisebb, ill. nagyobb gyermekeket (20 hetestől 14 évesig) is felvesszünk. A családi napközi igény esetén felvállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek felügyeletét és gondozását s biztosítja a szakszerű korai fejlesztést.

Bocskai kertben 1- 3 évesek létszáma évről évre 70-80 fő, a 3-5 éves korosztály létszáma 100-110 fő között mozog.

A településen nincs bölcsőde, ezért mindenképpen indokolt volt 1-3 éves korosztály számára a napközbeni ellátás megszervezése.

A szolgáltatás megszervezése előtt igényfelmérést készítettünk. A felmérésben részt vevő családok többségében az anyák a GYED lejárata után visszamennek dolgozni és jó lehetőségnek tartották a helyben létrejövő gyermekek napközbeni ellátásának a családi napközi formában történő megszervezését.

7.3. Családi napközink célja

- Célunk, hogy családias, meleg, barátságos légkörrel, és személyre szóló bánásmóddal hozzájáruljunk a gyermekek személyiségének kibontakozásához.

- A gondjainkra bízott gyermekekből nyitott, aktív, kreatív, kiegyensúlyozott személy váljon, aki nem csak észreveszi a szépet és jót, hanem tesz is érte.

- A gyermekek jogainak és egyéni szükségleteinek figyelembevételével biztosítani az értelmi, érzelmi, testi és szociális fejlődésükhöz szükséges, derűs, kiegyensúlyozott háttérrel, körülményeket, eszközöket és nevelési hatásokat.

- A napközit, mint a család kiterjesztését éljük meg a gyermekek, ahol együtt vannak kicsik és nagyok, egymásra kölcsönösen odafigyelve, egymást segítve.

7.4. Családi Napközink funkciója, feladatai

A gyermekekkel a nap folyamán két felnőtt 7 férőhelyre (1 főállású és 1 segítő) foglalkozik, ezért sokkal több idő jut egy-egy gyermekre, mint a hagyományos intézményes kereteken belül.

Ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekeket az egyéni igényeiknek, érdeklődésüknek, személyiségjegyeik, különbözőségeik figyelembevételével a leoptimálisabban fejlesszük.

A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve elegendő időt és nyugodt körülményeket teremtünk pihenésre, alvásra is.

- Elsődleges feladatunknak tekintjük, hogy különböző életkorú, fejlettségű és állapotú gyermekek számára nyugodt, derűs, biztonságos háttérrel biztosítsunk az önfelelt, értelmes játéknak, mindennapi tevékenységnek és együttes nevelésnek - családias légkörben.

- A gyermekek egészséges, sokoldalú és harmonikus személyiségfejlődésének segítése.

- Pozitív szokások, viselkedési formák kialakítása az életkori sajátosságoknak és mentális fejlettségnek megfelelően.
- A gyermekek testi, szociális és értelmi képességeinek fejlesztése.
- Az önfeleltd, sokszínű játéktevékenység feltételeinek biztosítása.
- Pozitív, felelősségteljes hozzáállás kialakítása a természet, az élővilág, az esztétikus környezet iránt
- Olyan helyzetek teremtése, amelyben a gyermekek saját érdeklődésüktől, kíváncsiságuktól hajtva játékosan, változatos tevékenységeken keresztül szereznek ismereteket, és fejlődnek képességeik.

7.5. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a szakmai tartalma, módja

7.5.1. Pedagógiai alapelvek

- Minden gyermek személyiségéhez tisztelettel, elfogadással viszonyulunk.
- Feladatunk a gyermek egyéniségének kibontakoztatása, tehetségének gondozása, a lemaradó területek fejlesztése, sajátos nevelési igények kielégítése.
- Természetes és élet-közeli helyzeteket teremtünk, melyben a gyermek játszva sokoldalú tapasztalatokat szerezve jut új ismeretekhez.
- Támaszkodunk a pozitívumokra.
- A gondozás-nevelés egységét szem előtt tartjuk.
- Figyelünk a nevelő hatások egységességére.
- Állandóság és rendszeresség megvalósítása.
- Szem előtt tartjuk az életkori és egyéni sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet.
- Másság elfogadása és elfogadtatása, helyes önismeret kialakítása.
- Egymás kölcsönös segítése.
- Új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatás.

7.5.2. A gondozás-nevelés feladatai

A feladatok életkoronként változnak.

◆ 2 évesnél fiatalabb korosztályra vonatkozó feladatok

A 2 év alatti gyerekeknél alapvető cél az érzelmi biztonság megteremtése, a gyermek szükségleteinek kielégítése, gondozása, a fokozatos önállósodás és önkiszolgálás segítése, a változatos játéktevékenység biztosítása; fejlesztő tevékenység mozgásos, játékos formában (az alapvető mozgásformák elsajátításának segítése; beszédfejlődés támogatása, stb).

Testápolás, higiéniai szokások:

Ismerkedjenek meg a testápolási teendőkkel, a tisztálkodáshoz szükséges eszközökkel.

Ismerjék a tisztálkodás sorrendiségét. Segítséggel mossanak kezet, használják, jellel ellátott törölközőjüket.

Ismerjék a papír zsebkendő használatát és segítséggel használják is azt.

Öltözködés:

Ismerjék fel saját ruhájukat, cipőjüket. Próbálkozzanak az öltözködéssel.

Ruhájukat próbálják segítséggel ki és begombolni, fel és levenni.

Étkezés:

Ismerjék és használják helyesen az étkezéshez szükséges tárgyakat (evőeszköz, pohár, szalvéta)

Ismerkedjenek meg a kulturált étkezés szokásaival, szabályaival.

◆ 2-5 éves korosztályra vonatkozó feladatok

Egészséges életmód kialakítása

- egészséges, biztonságos és esztétikus környezet megteremtése
- a gyermek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének segítése
- helyes étkezési, tisztálkodási, öltözködési szokások kialakítása - saját személyük és környezetük gondozottsága iránti igény felkeltése
- egészségvédelem igényének kialakítása
- megfelelő mozgás, egészséges táplálék, friss levegőn való tartózkodás
- egészséges életvitel igényének kialakítása
- fokozatos önállóságra nevelés

Érzelmi nevelés

A két évesnél fiatalabb gyermekek számára rendkívül fontos, hogy az őt gondozó felnőttel szoros, meleg szeretetkapcsolat alakuljon ki, ahonnan majd lassanként megkezdheti önállósodását, önérvényesítését, és később a kortárs kapcsolatok kialakítását.

Az óvodás korú gyermekek intenzív, sokrétű érzelmi életet élnek, nyitottak a fogékonyak a különböző érzelmi hatásokra, képesek azonosulni a mesékben, játékokban megjelenő egyes szereplőkkel. Érzelmi életük sokrétű, koruknak megfelelő, fokozatosan egyre magasabb követelményeket támasztó tevékenységek közben, meleg, derűs légkörben fejlődik, gazdagodik.

Napközink az alábbi feltételek létrehozásával segíti a gyermekeket énképük, kreativitásuk, konfliktusmegoldó képességeik, alkalmazkodó képességük kibontakoztatását:

- a beszoktatás rendje
- pozitív, elfogadó légkör
- gyermek – gondozó, ill. gyermekek egymás közti szeretetteljes kapcsolata
- közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése
- a közösségi élet szokásainak és a közösségi magatartás kialakítása
- tolerancia, segítségnyújtás
- nyitottság, őszinteség
- konfliktushelyzetek megoldása
- a gyermekek számára modell értékű gondozói viselkedés

Értelmi nevelés

A családi napköziben úgy irányítjuk a játékot, mozgást, egyéb tevékenységeket, hogy a gyermekek érdeklődésére alapozva, sokrétű érzékszervi tapasztalaton keresztül fejlesszük a gyermekek képességeit, mindenkor igazodva az egyéni életkorhoz és fejlettségi szinthez.

Az értelmi nevelés során a gyermek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit szeretnénk rendszerezni, és célirányosan bővíteni. Ezáltal a következő területek fejlődését célozzuk meg:

- Egyre pontosabb, valóság hűbb észlelés,

- Figyelemösszpontosításra való képesség,
- Gazdag képzeleti működés,
- Reprodukzív emlékezet,
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodás.

Ezek fejlesztése elsősorban a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése alapján történik játékos, tevékeny formában.

A matematikai tapasztalatok szerzése 4 éves kortól kezdődik, mindig játékhoz, tevékenységhez kötötten.

Szociális képességek fejlesztése, erkölcsi nevelés

Elsősorban a gyermekek gondozói adnak mintát viszonyulásukkal, viselkedésükkel. Célunk, hogy a gyermekek megtanuljanak a szabályokat betartva közösségben élni; találják fel magukat a különböző élethelyzetekben igényeiket asszertíven érvényesítve, a társaik igényeit is figyelembe véve.

Az erkölcsi értékek kialakításában elsősorban a következőkre szeretnénk hangsúlyt fektetni: Jó – rossz felismerése, őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme és segítése. Alapvetőnek tartjuk azt is, hogy a napközibe járó gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés szabályait, mint például: egymásra figyelés, egymás segítése, egymáshoz való alkalmazkodás, együttérzés.

A környezettudatosságra nevelés

A környezettel való ismerkedés a nevelés egészében érvényesülő folyamat.

Eközben alakul a gyerekek társas magatartása, fejlődik a beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége. A környezet megismerése lehetőséget ad minél több érzékszervvel való tapasztalásra. Fontos, hogy a gyermekekben kialakuljon a környezettel való harmonikus kapcsolat, hogy fedezzék fel, és értékeljék a természet szépségeit.

A rácsodálkozás, a felfedezés jelentsen örömet a gyerek számára (pl. egy színes pillangó, vagy egy szép színű őszi falevél).

Fontos feladatunknak tekintjük, hogy mindig hallgassuk meg a gyerekek kérdéseit, közléseit és reagáljunk is rá.

Beszélgessünk a gyerekekkel családról, évszakokról, a testünkről, állatokról, növényekről, gyümölcsökről, színekről, járművekről és minden olyanról, ami megjelenik a hétköznapjaikban a valós környezetükben.

Művészeti nevelés

A művészeti nevelés az alkotásra és befogadásra egyaránt kiterjed. Célunk, hogy minél többféle élményt biztosítsunk.

➤ Zenei nevelés

A zenei nevelés a gyerekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Ezenkívül fejleszti a gyermek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét.

Feladatunknak tekintjük, hogy a zenei anyag a legkisebbek számára is értékes, művészién szép, és egyszerű legyen, hiszen zenei élmény egyben ízlésformálás. A játékos mozgással kísért éneklésben a felnőtt-gyermek bensőséges kapcsolata érvényesüljön, a mondókák a dalok a magyar beszéd hanglejtését, ritmusát pontosan kövessék. A dalanyagot elsősorban a néphagyományból válogatjuk, de ezt kiegészítheti egy a magyar zenei jellegből fakadó, jó versekre komponált gyerekdal, műzene.

Feladatunknak tekintjük továbbá azt, hogy a kicsik tevőlegesen is találkozhassanak minél több hangszerrel.

A zenei nevelésnek komplex módon kell érvényesülnie, a nap bármely szakában legyen lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására.

➤ Irodalmi és nyelvi nevelés

A dajkarímek az altató, hintáztató, ujjkiszámoló, állathívogató, hangutánzó népi mondókák az egy-három éves kisgyereket megismertetik testrészeivel, az élet nélkülözhetetlen műveleteivel és segítik a közvetlen majd a távolabbi környezet felfedezését is.

A mondókák, mondókamesék arra is alkalmasak, hogy felkeltsék és irányítsák az évszakok és az időjárás változás közötti összefüggésekre a gyerekek figyelmét.

A képeskönyvvel való találkozás kötetlen, kellemes együttléttel kapcsolódjon össze.

Szakmai programunk keretében minden nap alkalom nyílik a mesélésre, mondókázásra, verselésre, többféle formában (bábozás, dramatizálás).

Az anyanyelv fejlesztésének kiemelt területe a beszédkezdés fenntartása a gyermek meghallgatása és kérdéseinek érvényesülése által.

➤ Vizuális és esztétikai nevelés

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési folyamat. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, konstruálást, műalkotásokkal való ismerkedést.

Egyik legfontosabb feladatunk e nevelés terén, hogy felkeltsük a gyerekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyát és juttassuk el őket az alakítás öröméhez.

Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy gyurmázhassanak, rajzolgathassanak, firkálghassanak. Kipróbálhassák milyen festeni ecsettel vagy az ujjukkal, rajzolhatnak a homokban pálcával vagy betonra rajzkrétával.

Testnevelés, mozgás

Legfontosabb célunk a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése, a természetes és harmonikus mozgás (járás, futás, ugrás, támasz, egyensúlyozás, dobás), valamint a testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) fejlesztése. Minden nap, lehetőleg szabad levegőn, eszközökkel, spontán és szervezett formában is mozognak a gyermekek, természetesen életkoruknak megfelelően.

Játék

Célunk, hogy a gyermekek minden tevékenységet játékként élhessenek meg, játékvágyuk maradéktalanul kielégülhessen, egyéni szükségleteik és ötleteik kibontakozhassanak.

Mindehhez biztosítjuk a feltételeket: a nyugodt légkört, elegendő időt, helyet, eszközöket, játékszereket, valamint segítjük a gyermekeket élményeik játékban való feldolgozásában.

Tanulás

Ide tartozik minden olyan tevékenység, amelynek során valamilyen mozgást, készséget, viselkedést vagy ismeretet sajátítanak el a gyermekek. Átszövi a gyermekek minden tevékenységét, játékát, de csak az iskolások számára van külön tanulás a napirendben. Ők feladataikat lehetőleg önállóan végzik el, külön gyakorlást szükség szerint biztosítunk.

Munka

Célunk olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kötelességtudatukat, munkához való viszonyukat. Az önkiszolgáláson és a naposságokon kívül a növények gondozását is a gyermekek látják el, életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően.

◆ **Az iskolásokra vonatkozó feladatok**

Az iskolásoknál az elsődleges feladat a tanulás nyugodt körülményeinek biztosítása, segítségnyújtás szükség szerint a tanulásban; az egészséges életmód, kötetlen, felszabadult mozgás és játék lehetőségének biztosítása, változatos tevékenységekhez kötve készségfejlesztés, a helyes erkölcs értékek tudatosítása, megszilárdítása, ápolása.

7.5.2. Feladatellátás módja, biztosított szolgáltatások formái, köre

Az intézmény nyitva tartási ideje munkanapokon 8.00-16.00

Igény esetén felügyeletet biztosítunk: 7.00-8.00 és 16.00-17.30 óra között

A napirend

- 7.00 – 8.30   Érkezés a családi napközibe
- 8.30 – 9.00   Tízórai
- 9.00 – 10.00   Játék, egyéb szervezett foglalkozás
- 10.00 – 10.15   Mosdó-használat
- 10.15 – 11.15   Szabadtéri játék (v. játék a csoportszobában)
- 11.15 – 11.30   Kézmosás, terítés
- 11.30 – 12.30   Ebéd
- 12.30 – 13.00   Mese, elcsendesedés
- 13.00 – 14.30   Pihenés, alvás
- 14.30 – 15.00   Uzsonna
- 15.00 - 17.30   Játék a szabad levegőn (v. csoportszobában), amíg a szülő odaér

A heti rend

Hétfő: Ficánkoló

A mozgás a központban. Mozgunk! Kúszunk - mászunk, gurulunk, hempergőzünk, labdázunk, kergetőzünk. Játékos torna.

Kedd: Csilingelő – dúdoló

Főszerep jut a ritmusnak, énekeknek, mondókáknak, és a zenének. A természetről, az emberekről, „a világ dolgairól” szóló hagyományörző népi dallamok, versikék, mondókák éppúgy szerepelnek a „repertoárban”, mint a már klasszikusnak számító Halász Jutka, Grillus Vilmos és más előadóművészek által megismertetett gyerekdalok. Ekkor van lehetőség zenehallgatásra és az „első nagy találkozásra” a hangszerekkel (sípjal, dobbal, nádi-hegedűvel, furulyával, cintányérral, xilofonnal stb.) is. Természetesen mindezt aktívan, sok mozgással, mutogatással, táncsal

Szerda: Maszatoló

Ez a „kézművesség napja”. Beletartozik a már meglévő ismeretek gyakorlása éppúgy, mint az új dolgok aktív felfedezése. Keretében hajtunk-gyűrünk, gombolunk, kötözünk, gyurmázunk, maszatolunk, festünk, mintázunk, zsírkrétázunk, rajzolunk, építünk, kockázunk, ragasztunk.

Csütörtök: Felfedező

Ekkor vagyunk a legkíváncsibbak. Mindent tudni akarunk önmagunkról, a szüleinkről, családunkról, szűkebb- és tágabb környezetünkről, a dolgok működéséről, alkotóelemeiről, az egészséges életmódról. Érdekel mindez bármely formában: leskelődés, szemlélődés, mese, bábjáték, fantázia- és szerepjáték, videózás stb.

Péntek: Társalkodó

A társas tevékenység ideje, amikor tanulunk hallgatni (a másokra odafigyelni) éppúgy, mint beszélni (érzéseinket, gondolatainkat, ötleteinket, megosztani a többiekkel). Megismerjük – kipróbáljuk azt is, hogyan szólnak, viselkednek az állatok, a fák, az időjárás stb.

Éves rend

A családi napközi egész évben fogadja a gyermekeket munkanapokon. A karbantartási munkálatok alatti leállási időről a szülőket az intézményvezető írásban értesíti a leállás előtt legalább 30 nappal.

Készségfejlesztő foglalkozások

Hétfő: torna

Mozgásos játékok
Kondicionáló torna
Prevenációs gyakorlatok
Játék a szabadban, séta

Kedd: zene, mese

Népdal, megzenésített vers
Ritmusfejlesztés. Tapsolás, kopogás, ritmushangszerek
Mondókák
Zenehallgatás

Bábozás, szerepjátékok

Szerda: kézműves

Rajzolás, festés
Vágás, tépés, ragasztás
Gyurmázás
Bábkészítés

Csütörtök: logika, kognitív fejlesztés

Rész-egész (pótlás)
Írányok: tájékozódás saját testen, környezetben, utcán
Azonosság-különbözőség
Több-kevesebb, hosszabb-rövidebb
Sorozatok

Péntek: tanúságos történetek

Tanúságos történetek a gyermekek nyelvére lefordítva
Viselkedésünk és társas kapcsolataink alakulásának összefüggései
A jó és rossz megkülönböztetése

Hagyományok, ünnepek

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és a családi napközi életében.

Szüksége van gyermeknek, felnőttek egyaránt arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített családi napközi, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal. Családi napközinkben az ünnepeket a szülők javaslatainak figyelembevételével szervezzük és bonyolítjuk.

Karácsony: Az ünnep eredete. Ráhangolódás az ünnepre. Ajándékkészítés.

Farsangi multság: Zenés, táncos maskarázás

Húsvéti ünnepkör: Az ünnepkör eredete. Előkészületek.

Pünkösöd: Az ünnep eredete, jelentése

Anyák napja: Az édesanyák köszöntése egyénileg készített ajándékkal, verssel.

Gyereknapi: Kirándulás vagy szórakoztató rendezvény a gyermekek részére.

A gyermekek születés- vagy névnapját megünnepeljük.

A családi napközi egyéb speciális szolgáltatásai

Ezek a szolgáltatások életkor-specifikusak, és csak kiegészítői lehetnek a napi életünknek. Lényeges, hogy olyan tartalmúak legyenek, amelyek erősítik a családi napközi nevelési céljainak elérését, jól illeszkedjenek a családi napközi sajátos arculatához.

A családi napközi alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatásai:

- Nyitvatartási időn túli gyermekfelügyelet

- Egyéni fejlesztés, korrepetálás
- Alkalmankénti gyermekmegőrzés (szabad férőhelyeseten)
- Játszóház

7.6. Az intézményen belüli és más intézményekkel és a szülőkkel történő együttműködés módja

7.6.1. Kapcsolat a szülőkkel

Az ellátást nyújtó személyek és a családi napközibe járó gyermekek szülei között elengedhetetlen a kölcsönös tiszteleten, bizalmon, és megbecsülésen alapuló partnerkapcsolat.

A napközi dolgozói a gyermek gondozása-nevelése során figyelembe veszik az otthon kialakult szokásokat, a jellegzetes reakciókat, a gyermek érdeklődését. Elismerik a szülő elsődleges szerepét és befolyását a gyermek fejlődésére.

Támogatjuk a szülőket abban, hogy igényeik és lehetőségeik szerint vegyenek részt a napközi életében. Segítjük a szülők közt spontán módon is alakuló kapcsolatok erősödését, olyan társas összejövetelek szervezését, ahol közösen beszélhetjük meg a gyermekek nevelésével kapcsolatos tapasztalatokat és gondolatokat.

A szülő a saját gyermekéről vezetett dokumentációba, fejlődési naplóba bármikor betekinthez.

7.6.2. Kapcsolat az intézményen belül

A családi napközi munkatársai szorosan együttműködnek az intézményen belül működő védőnői szolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal a gyermekek megfelelő testi, lelki szociális fejlődésük elősegítése érdekében.

7.6.3. Kapcsolat a társintézményekkel

Fontos a jó kapcsolat kialakítása az óvodával, hogy a családi napközibe járó gyermekek későbbi óvodába való elhelyezése zökkenőmentes legyen. Ezért közös programokat szervezünk óvodával, ahol a gyermekek megismerhetik annak környezetét, légkörét. Ez később biztonságérzetet fog biztosítani a gyermek számára.

7.7. Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevétele önkéntes, a gyermek szüleinek/törvényes képviselő kérelmére történik. A felvétel a jelentkezési adatlap kitöltésével, a szülővel való személyes elbeszélgetés után történik. A Családi napközi a szolgáltatást a szülővel kötött ellátási szerződés (megállapodás) alapján nyújtja. E szerződés 30 nap határidővel bármikor felbontható, ha a szülő ezt írásban jelzi.

A beszoktatás mindig szülői jelenléttel kezdődik, és a gyermek igényei által meghatározott ideig tart. Általában 1-2 hét szükséges ahhoz, hogy a beszoktatás problémamentes legyen. Az első 2- 4 napon a szülővel együtt tölt a gyermek 1- 4 órát a napköziben. A gyermek ellátását fokozatosan a gondozó veszi át, ebben a szülő mind passzívan vesz részt. A gyermek fokozatosan egyre több időt tölt a szülő nélkül a napköziben.

7.8. Személyi és tárgyi feltételek, a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit

Személyi feltételek

Mindkét családi napközi főállású dolgozója a törvény által előírt tanfolyami végzettséggel rendelkezik. (Betegsége, hiányása idején helyettesítése megfelelő végzettségű, a gyermekek és szülők által ismert személlyel történik.) 5 fő feletti csoportlétszám esetén munkájukat egy - egy fő segíti (segítő személy).

Tárgyi feltételek

A két családi napközi a helyi óvoda épületében, annak egyik csoportszobájában kerül elhelyezésre. Az intézményt 2010-ben egy pályázat útján bővítették és korszerűsítették. Az épület akadálymentes, megfelelő számú és a korosztályra szabott vizesblokkal rendelkezik. Az épületben az ANTSZ előírásainak megfelelő korszerű melegítőkonyha működik. A családi napközi által használt udvar elkülönül az óvodai udvartól. Az udvar tágas, biztonságos játékokban gazdag.

7.9. Térítési díjak

Havidíj fizetése esetén a térítési díj két részből áll: **gondozási díjból** és **étkezési díjből**.

Az étkezési térítési díj napi 3x étkezést tartalmaz. Az étkezést a Sápex Duett Kft-vel kötött szerződés alapján biztosítja a családi napközi.

Az étkezési díjat utólag tárgyható 10. napjáig szükséges befizetni az önkormányzat által kiállított számla alapján az intézmény számlaszámára. Az étkezés térítési díjának havi összege a tárgy hónap étkezési napjainak és az étkezési térítési díj napi összegének a szorzata. Hiányzás esetén a tárgy hónapban befizetett plusz összeg a következő havi étkeztetési díjból kerül jóváírásra.

Az étkezés minden nap 9.00 óráig telefonon vagy személyesen mondható le. A be nem jelentett vagy 9.00 óra után jelzett lemondás esetén az étkezési díj visszafizetésére nem tarthat igényt.

A térítési díjakat a fenntartó állapítja meg és vizsgálja felül.

7.10. Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogai

- a gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon saját családjában történő nevelkedéséhez, a lakóhelyén *lévő*, illetve a lakóhelyéhez legközelebb eső szolgáltatást igénybe venni.
- a gyermek szüleje jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon
- a gyermek szülője köteles gyermekével, valamint gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel együttműködni
- a gyermeknek joga van ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, személyét érintő kérdésekben meghallgassák, véleményét korára, egészségi állapotára, és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék, őt érintő ügyekben törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen, jogai megsértése esetén bíróságnál eljárást kezdeményezzen
- a gyermeknek és családjának joga van az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartásával teljes értékű emberként igénybe venni a szolgáltatást, korra, nemre, politikai és vallási hovatartozásra tekintet nélkül.
- a szolgáltatást igénybevevő gyermeket és családját megilleti a személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelme.
- észrevétellel és kifogással élhet a szolgáltatónál, a gyermekjogi képviselőnél, a település jegyzőjénél a szolgáltatással kapcsolatban. Joga van a panaszainak kivizsgálásához, valamint a kivizsgálás során tett intézkedésekről való, tájékoztatásról

- az ellátottak kötelesek az ellátást nyújtó személlyel szemben megfelelő módon viselkedni. Amennyiben a dolgozóval szemben nem megfelelő (agresszív, támadó stb.) módon lépnek fel, úgy az ellátás szünetel, vagy - indokolt esetben - megszűnik.

8. Területi Védőnői Ellátás

A Bocskai kert Humánszolgáltató Központon belül 2010. október 01-től két védőnői körzet működik.

8.1. A területi védőnői ellátás feladata

a) a növédelem, ezen belül

- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel;
- a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

b) a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, ennek során

- a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás szorgalmazása különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira,
- a törvény szerinti szűrővizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos (a továbbiakban: háziorvos) írásban történő értesítése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,
- az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;
- az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;

c) családgondozás keretében,

- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- soron kívüli családlátogatás végzése az iskolavédőnő írásbeli jelzése alapján,
- a gyermekjóléti szolgálat és a házi orvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről;

d) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

8.2. Az ellátottak köre

A védőnő feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatban köteles ellátni. Köteles ellátni a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyt is, aki az ellátás iránti igényét a védőnőnél bejelenti.

8.3. Személyi feltételek

A védőnői szolgáltatás feladatainak ellátását az önkormányzat két fő egészségügyi főiskolát végzett védőnő útján biztosítja.

A szolgáltatás helye a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatással egy épületben van a Bocskai kert Humánszolgáltató Központ székhelyén (Bocskai kert Debreceni u.85.)

8.4. Adminisztráció:

A védőnő a 49/2004. (V.21.) ESzCsM. rendeletben meghatározott nyomtatványokat használja és betartja azok tartalmi követelményeit.

V. A Bocskaikerti Humánszolgáltató Központ által ellátottak köre, demográfiai mutatói, jellemzői, szükségletei

Az intézmény illetékességi területe Bocskaikert község közigazgatási területe. Az ellátottak az állandó és ideiglenes lakcímmel rendelkező, valamint a veszélyhelyzet elhárítása érdekében a községben tartózkodási helyet létesítők is.

Az intézmény tevékenysége elsődlegesen a személyes kapcsolattartásra épül.

A tevékenység három szintén valósul meg

- az intézményben,
- a társintézményekben, szervezetekben,
- a területen, a családoknál.

A szolgáltatást önként igénybevevők esetében az első találkozás az intézményben történik. A további együttműködés, problémamegoldás az intézményben, az ügyfél lakásán, a problémától függően egyéb helyen történhet.

Jelzés esetében az ügyfél lakásán, aktuális tartózkodási helyén történik az első találkozás. Amennyiben az ügyfél állapota szükségessé teszi, a további gondozás kizárólag tartózkodási helyén is történhet.

Az együttműködésre kötelezettek esetében a kapcsolatfelvétel, a személyes találkozás színtere az intézmény.

Az éves statisztikákból kitűnik, hogy a szolgáltatásokat középkorú, illetve azon túl lévő munkanélküliek inaktívak igénylik elsősorban, és időskorú magányos személyek. Azok a családok, akik hozzánk fordulnak, jellemzően gyermekkel élnek. A családi problémákat - a statisztikai mutatók szerint - elsősorban a nők vállalják fel, akik nem szívesen kérik segítséget, ha a nehézségeiket egyedül nem képesek megoldani.

A problémájuk megoldásához elsősorban 8 osztályt végzett emberek kérnek segítséget, de a problémák összetettsége miatt a 8 osztálynál nagyobb végzettségűek is magas arányban fordulnak a Szolgálathoz.

Az ellátást igénybe vevők szociális jellemzői

- alacsony jövedelmű személyek, családok,
- rossz szociális körülmények között élő gyermekes családok, ahol a gyermekek veszélyeztetett helyzetűek
- munkanélkülivé válók,
- alkohol és egyéb szenvedélybetegségben élők és családjaik,
- aktív korú, rendszeres szociális segélyben részesülő személyek,
- személyes segítő kapcsolatot igénylő személyek,
- időskorú magányos személyek
- olyan családok, ahol a gyermekek veszélyeztettségének okai a szülők életvitelében keresendők. Az életvezetési problémák mellé nagyon gyakran társulnak még gyermeknevelési és anyagi problémák is.
- iskolából kimaradó fiatalok, alkalmi munkából élők,
- krízishelyzetben lévő várandós anyák
- állami gondozásból kikerülő fiatalok

- hatóság által együttműködésre kötelezett fiatalok
- elvált szülők
- a településen élő gyermekek (prevenció)

VI. A szolgáltatások megkezdése előtt megtett előkészítések

A szolgáltatások megszervezése előtt szükségletfelmérést végeztünk a településen, amelynek eredményéhez igazodva szerveztük meg a szolgáltatásokat.

VII. A szolgáltatások hatásai, eredményességük, az ellátórendszerben betöltött szerepük

Az intézmény hónapról hónapra egyre nagyobb ügyfélforgalmat bonyolít. Ennek oka abban keresendő, hogy a gyorsan változó társadalmi viszonyok újabb és újabb problémák elé állítják a lakosságot. A folyamatosan változó jogszabályok, a szociális ellátórendszerben, a támogatások rendszerében bekövetkezett módosulások közötti tájékozódás nehézséget jelent sok embernek. A szolgáltatások igénybevételével gyorsabb és hatékonyabb ügyintézésre van módja a településen élő embereknek. Az ügyintézésnek többségének lebonyolításához az intézmény rendelkezik a szükséges nyomtatványokkal, igazolásokkal, kitöltésükhöz szükséges információkkal. A szolgáltatások helyben nyújtásával megkíméljük az ügyfeleinket a költséges és időigényes utazásoktól.

A családok működési zavarainak leküzdéséhez eredményes eszközt, támogatást nyújt a pszichológiai tanácsadás. A családokkal való együttműködés során a szülők gyermeknevelési ismeretei gyarapodnak, életvezetési képességeik javulnak. A családgondozással elérjük, hogy a problémák ne mélyüljenek tovább, a család helyzete ne váljon súlyosabbá.

Az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülők számára nyújtott szolgáltatásokkal nőtt azon személyek száma, akiknek önismeretük gazdagodott, elsajátították az álláskeresés technikáit, eszköztáruk bővült.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások a szociális ellátórendszerben adekvát módon reagálnak a településen felmerült szükségletekre. Szemben a szokásos, az egyes támogatási formákat típus szerint felvonultató tájékoztatással, intézményünk az élethelyzeteknek megfelelően strukturált formában, a családot, mint életközösséget a középpontba állító megközelítésben is elérhetővé kívánja tenni az egyes ellátási formákról szóló tudnivalókat. A szolgáltatások rugalmasságával elérjük a folyamatosan változó igények optimális kiszolgálását.

Az intézmény a hozzá forduló személyek problémájának megoldása érdekében együttműködik a településen működő hatóságokkal, szociális és egészségügyi szolgáltatókkal, a rendőrséggel és civil szervezetekkel, oktatási - nevelési és kulturális intézményekkel. Ha a probléma helyi szinten nem oldható meg, az együttműködés kiterjed a közüzemi szolgáltatókra, szociális, társadalombiztosítási, családtámogatási ellátást biztosító intézményekre, munkaügyi kirendeltségekre és központokra is.

VIII. A Bocskaikerti Humánszolgáltató Központ más intézményekkel történő együttműködésének módja

A Bocskaikerti Humánszolgáltató Központ együttműködik a szakterületen működő

alapszolgáltatásokat nyújtó szociális- és gyermekjóléti intézménnyel, azokkal szakmai műhelymunkában, tapasztalatcserében vesz részt. Folyamatosan kapcsolatban áll a szakosított ellátásokat nyújtó szociális- és gyermekjóléti intézményekkel és amennyiben szükséges, kezdeményezi az ellátott szakosított ellátásba történő felvételét.

Együttműködik a helyi oktatási intézménnyel, munkaügyi kirendeltséggel, civil szervezetekkel. Jelzőrendszert szervez és működtet a szociális biztonsági háló kiépítése érdekében. Szóban és írásban tájékoztatja az intézmény szolgáltatásairól a településen működő intézményeket, civil szervezeteket.

IX. Az intézmény szolgáltatásairól szóló tájékoztatás helyi módja

- Szórólapok, plakátok kihelyezése a településen
- Helyi újság közreműködése
- Érdek-képviselői szervek és civil szervezetek tájékoztatása
- Házi orvosok, védőnők, gyermekorvosok tájékoztatása
- Oktatási intézmények, egészségügyi-, szociális intézmények tájékoztatása
- Internetes honlapon történő tájékoztatás
- Különböző szakterületek tanácsozásain nyújtott tájékoztatás
- Nyílt Nap szervezésével a lakosság tájékoztatása személyes találkozás útján

X. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végzők jogai

A szolgáltatást igénybevevők általános jogainak védelme

- az ügyfél szociális helyzetére, egészségi állapotára tekintettel a szolgáltatás által biztosított teljes körű ellátására, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján a szolgáltatás igénybevételére jogosult. Az alapszolgáltatásban részesülő számára az igénybe vett ellátáshoz kapcsolódó, általános és speciális jogokat is biztosítani kell, a szolgáltatás során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott neme, vallása, nemzeti és etnikai hovatartozása, politikai, vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya, vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési, vagy egyéb helyzete miatt,
- a szociális szolgáltatás biztosítása során az egyenlő bánásmód elvét kell biztosítani. Az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.
- a Szolgálat a biztosított szolgáltatásokat oly módon végzi, hogy különös figyelemmel legyen az ellátottak élethez, emberi méltóságához, testi épséghez, testi-lelki egészséghez való jogra,
- az ügyfelet személyes adataink védelme, valamint magánéletével kapcsolatos információkat titokvédelem illeti meg. Az ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személy férhet hozzá.

Titoktartási kötelezettség terheli a Szolgálatok dolgozóit a kliens és hozzátartozói egészségi állapotával, családi, vagyoni és egyéb körülményeivel kapcsolatban tudomására jutott adat, tény vonatkozásában időbeli korlátozás nélkül. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha ez alól az érintett cselekvőképes kliens felmentést adott, vagy ha jogszabály adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

A szociális szolgáltatást és gyermekjóléti szolgáltatást végzők jogainak védelme

- a szociális ágazatban (szakmai egységekben) foglalkoztatottak vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési

- körülményeket biztosítson számukra,
- a munkavállalót megilleti a biztonságos munkavégzéshez való jog.
- a munkavállaló eredményes munkájának feltétele saját egészsége, ezért kötelező a részvétel az időszakos foglalkozás egészségügyi orvosi vizsgálatokon. Fertőző betegségekben szenvedő munkatárs a szolgáltatónál nem tartózkodhat, munkát nem végezhet.

A Szolgáltatásokat végzők közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

XI. A Bocskai kert Humánszolgáltató Központ Jövőképe, a szükséges fejlesztések iránya

- Az infrastruktúra és a tárgyi feltételek folyamatos javítása:
A Bocskai kert Humánszolgáltató Központ telephelyén működő idősek nappali ellátására szolgáló épület kis alapterülete miatt kevésbé komfortos és nem elégíti ki teljes mértékben a szolgáltatás által nyújtott feladatokhoz az infrastrukturális háttérrel. A székhelyen nyújtott szolgáltatások (családsegítés, gyermekjóléti szolgálat) jelenleg az óvoda épületében működnek az óvodától elszeparáltan, külön bejárattal megközelítve. Az épület akadálymentes. Az ügyfélforgalomhoz képest kicsi az ügyfelek rendelkezésre álló várakozó tér. A két szolgáltatás ügyintézése ugyanabban az irodában zajlik. Nehézséget jelent, hogy a székhely és a telephely térben messze helyezkedik el egymástól, ezért a rugalmas ügyintézés, a szolgáltatások komplexitása hátrányt szenved.

A fent leírtakat figyelembe véve hosszú távú megoldást jelentene a szociális- és gyermekjóléti alapszolgáltatások működtetése számára egy olyan épületben való elhelyezésük, amely megfelel a jogszabályi előírásoknak, könnyen megközelíthető a lakosság számára, olyan infrastrukturális feltételekkel, amelyek lehetővé tesznek a biztosított szolgáltatásokon belül új szolgáltatások biztosítását. Erre a legjobb megoldást jelentené a telephelyen (Vincellér u. 20. sz.) lévő épület bővítése, a meglévő épületrész felújítása. Az épület a település központjában helyezkedik el, jól megközelíthető, minden szempontból ideális a szolgáltatások működtetéséhez. Az megújult szolgáltatási központ lehetővé tenné az idősek nappali ellátásán belül a férőhelyek számának a bővítését 20 főről 30 főre.

- a területen dolgozó munkatársak egyenletes továbbképzése a szakmai elvárásokhoz igazodva,
- a magas szintű munkavégzéshez szükséges - elméleti tudást elősegítő szakfolyóiratok, szakkönyvek beszerzése, tanulmányozása,
- rendszeres team - megbeszélések, szupervíziók,
- folyamatos kapcsolattartás a jelzőrendszerben jelenleg részt vevő és esetlegesen újonnan belépő szakemberekkel,
- hatékony együttműködés a fenntartóval, társintézményekkel, és az ellátó rendszerben részt vevő kliensekkel,
- folyamatos igényfelmérés a lakosság körében, új szolgáltatások bevezetése a szükségletekhez és lehetőségekhez igazodva,
- a lakosság egyre magasabb szintű tájékoztatása helyi médiákon, információs táblán, szórólapon keresztül a szolgáltatás igénybevételének módjáról, tevékenységének céljáról, tartalmáról, elérhetőségéről,
- bekapcsolódás a község társadalmi életébe, jó együttműködés kialakítása az itt működő más intézményekkel,
- rendszeres "jószomszédi" kapcsolat kialakítása a más településeken lévő szociális, gyermekvédelmi intézményekkel, kölcsönös látogatások, eszmecsere,
- helyi szociális térkép folyamatos frissítése. Intézményünk csak akkor töltheti be sikeresen alapfunkcióját, ha jól ismeri a családok háttérét, azoknak életvitelét, értékrendjét, hovatartozását (amely egyben helyi társadalmi értékrendet is közvetít).

Fel kell ismerni azt, hogy a településen, meghatározó szerepe van a Bocskaikeleti Humánszolgáltató Központnak, hiszen kötelességünk, és lelkiismereti felelősségünk is, hogy támogassuk mindazokat a kezdeményezéseket, amelyek az életmód nemesítését, az alapvető emberi értékekre való nevelést, a közélet és a családi élet kultúráját szolgálják

Bocskaikeleti, 2014. január 23.

Készítette: Ráczné Hamerszki Judit
intézményvezető

Záró rendelkezések

A Szakmai Programot Bocskaikeleti Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2014. január 27-én megtárgyalta és **10/2014 (I.27.) KT. sz. határozatával jóváhagyta.**

Az Szakmai Program 2014. január 27. napján lép hatályba.

Bocskaikeleti, 2014. január 27.

A kivonat hitelül:

Gonda Lajosné
jegyzőkönyvvezető